

บทที่ 1

บทนำ

ความหมายและคำจำกัดความของการบริหารความเสี่ยง

1. ความเสี่ยง (Risk)

ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่าหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบ หรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติ งานการเงิน และการบริหาร ซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางบวกด้วยก็ได้ โดยวัดจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับและโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์

ความเสี่ยงจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะดังนี้

1.1 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)

ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนดำเนินงานและนำไปปฏิบัติไม่เหมาะสมหรือไม่ สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก อันส่งผลกระทบต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือสถานะขององค์กรแหล่งที่มาของความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท คือ

1. ปัจจัยความเสี่ยงภายนอก ได้แก่ ภาวะการณ์การแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงนโยบาย กระแสสังคม การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางการเมือง

2. ปัจจัยความเสี่ยงภายใน ได้แก่ ปัจจัยภายในที่องค์กรสามารถควบคุมได้ แต่สามารถส่งผลกระทบต่อหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ โครงสร้างองค์กร กระบวนการ และวิธีปฏิบัติงาน ความเพียงพอของข้อมูล และเทคโนโลยี สำหรับการให้บริการ เช่น

1.2 ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการองค์กร (Operational Risk)

ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน คือ ความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายอันเนื่องมาจากการกำกับดูแลกิจการที่ดี หรือขาดธรรมาภิบาลในองค์กรและการขาดการควบคุมที่ดี โดยอาจเกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติงานภายในคน ระบบหรือเหตุการณ์ภายนอก เช่น

1.2.1 การบริหาร

ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk)

ความเสี่ยงด้านการเงิน หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน งบประมาณถูกตัด งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ของภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การจัดสรรไม่เพียงพอ

1.2.2 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

เป็นความเสี่ยงด้านการจัดการฐานข้อมูล เช่น การนำข้อมูลลงในระบบฐานข้อมูล ความปลอดภัยของระบบสารสนเทศหรือด้านไอทีที่สูญอุปกรณ์ ระบบการจัดเก็บและการยืมคืนครุภัณฑ์ บุคลากรและอาจารย์ผู้สอนยังขาดความรู้ในด้านการใช้ไอทีที่สูญอุปกรณ์ เป็นต้น

1.2.3 ด้านการงบประมาณ การเงิน และบัญชี

การเบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยตามไตรมาสหรือเจ้าหน้าที่การเงินยังขาดความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบทางการเงิน เป็นต้น

1.2.4 ด้านการพัสดุ

ไม่มีสถานที่เก็บพัสดุที่เหมาะสม (สถานที่จำกัด) ความไม่สะดวกในการเบิกจ่ายวัสดุ หรือการจัดซื้อที่มีการจัดซื้อจำนวนมากเมื่อช่วงปลายงบประมาณทำให้ปริมาณงานไม่สม่ำเสมอหรือเบิกจ่ายไม่ทัน เป็นต้น

1.2.5 ด้านบริหารทรัพยากรบุคคล

บุคลากรมีปริมาณงานจำนวนมากทำให้งานไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือการที่ไม่มีระบบฐานข้อมูลบุคลากรที่จำเป็นในการตัดสินใจแก่ผู้บริหาร หรือการปฏิบัติงานของบุคลากรในบางกระบวนการยังไม่ชัดเจน

2. ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor)

ปัจจัยเสี่ยง หมายถึง ต้นเหตุ หรือสาเหตุ ที่มาของความเสี่ยง ที่จะทำให้ ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยต้องระบุ ได้ด้วยว่าเหตุการณ์ นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไม ทั้งนี้ สาเหตุของความเสี่ยงที่ ระบุ ควรเป็นสาเหตุ ที่แท้จริง เพื่อจะได้ วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง

3. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

การประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์ ความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยง โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิดขึ้น (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) โอกาสที่จะเกิดขึ้น (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่ จะเกิดขึ้นหากเกิด เหตุการณ์ ความเสี่ยงระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง และน้อย

4. การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)

การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงลดลงหรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรรับได้ ซึ่งการจัดการความเสี่ยงมี หลายวิธีดังนี้

1. การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เนื่องจากไม่คุ้มค่าในการจัดการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยง

2. การลด การควบคุมความเสี่ยง (Risk Reduction) เป็นการปรับปรุงระบบการทำงานหรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิด หรือลดผลกระทบ ให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

3. การกระจายความเสี่ยง หรือ การโอนความเสี่ยง (Risk Sharing) เป็นการกระจาย หรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป

4. การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) เป็นการจัดการกับความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงมากและหน่วยงานไม่อาจยอมรับได้ จึงต้องตัดสินใจยกเลิกโครงการ กิจกรรมนั้นไป

5. การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (Enterprise Risk Management)

การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร หมายถึง การบริหารจัดการปัจจัย และควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่ องค์กรจะเกิดความเสียหาย ให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่ องค์กรยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้และตรวจสอบได้อย่างมี ระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุ เป้าหมาย ทั้งในด้านกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ การเงิน และชื่อเสียงเกียรติภูมิ ขององค์กรเป็นสำคัญ โดยได้รับการสนับสนุน และการมีส่วนร่วมในการบริหาร ความเสี่ยงจากหน่วยงานทุกระดับทั่วทั้งองค์กร

6. การควบคุม (Control)

การควบคุม หมายถึง นโยบาย แนวทาง หรือขั้นตอนปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งกระทำเพื่อลด ความเสี่ยง และทำให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ แบ่งได้ 4 ประเภทคือ

1. การควบคุมเพื่อการป้องกัน (Preventive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนด ขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก

2. การควบคุมเพื่อให้ตรวจพบ (Detective Control) เป็นวิธี การควบคุมที่กำหนด ขึ้นเพื่อค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้ว

3. การควบคุมโดยการชี้แนะ (Directive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือ กระตุ้นให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

4. การควบคุมเพื่อการแก้ไข (Corrective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้น เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง หรือเพื่อหาวิธีการแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต

แผนการจัดการความเสี่ยง

หลักการและเหตุผล

การบริหารความเสี่ยง (Enterprise Risk Management) ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา มีหลักการและความจำเป็นในการบริหารความเสี่ยงมาจาก พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 กำหนดให้ส่วนราชการต้องมีการประเมินความเสี่ยงและปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน

ปัจจุบันการบริหารความเสี่ยง (Enterprise Risk Management) เป็นกระบวนการที่มีระบบสามารถนำไปใช้ได้กับทุกองค์กร เพื่อป้องกัน คุกคาม ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง จัดลำดับความสำคัญ และจัดการความเสี่ยง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทราสนับสนุนให้หน่วยงานภายในองค์กรสามารถพิจารณาระดับความเสี่ยงที่ หน่วยงานในองค์กรยอมรับได้ รวมไปถึงกำหนดกรอบการดำเนินงานเพื่อให้สามารถบริหารความไม่แน่นอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยง

1. เพื่อให้มีการกำกับดูแลตนเองที่ดี ตามแนวพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. ๒๕๔๔
2. เพื่อให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงเชิงบูรณาการที่เชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา
3. เพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยงที่จะส่งผลให้ การดำเนินงานไม่ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และพันธกิจ ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
4. เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผลงานของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา ให้มีประสิทธิภาพ
5. เพื่อให้มีแผนการจัดการความเสี่ยงหรือรับมือกับความเสี่ยงที่ จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อให้เป็นแนวทางในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานภายใน วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา

การดำเนินการ

1. ประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา
2. จัดทำแผนการจัดการความเสี่ยง
3. พิจารณาแผนการจัดการความเสี่ยง ในการประชุมคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา

4. ดำเนินงานตามแผนการจัดการความเสี่ยง
5. สรุปและรายงานผลการจัดการความเสี่ยง

ระยะเวลาการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ 2554-2557

การประเมินผล

จากการสรุปและรายงานผลการจัดการความเสี่ยง

คณะดำเนินงานที่ดำเนินการจัดการความเสี่ยง

1. รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
2. รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาทรัพยากร
3. รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานความร่วมมือ
4. รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา
5. หัวหน้าแผนกทุกแผนกวิชา
6. หัวหน้างานปกครอง
7. หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา
8. หัวหน้างานแนะแนวอาชีพและการจัดหางาน
9. หัวหน้างานสวัสดิการนักเรียนนักศึกษา
10. หัวหน้างานอาคารสถานที่
11. หัวหน้างานพัสดุกลาง
12. หัวหน้างานหลักสูตรและการสอน
13. หัวหน้างานการเงินและบัญชี

บทที่ 2

การวิเคราะห์ความเสี่ยง

เกณฑ์การกำหนดโอกาส

โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง

กรณีที่ 1

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	ความถี่ที่เกิดขึ้น (เฉลี่ย)	ระดับคะแนน
สูงมาก	มากกว่า 1 ครั้ง ต่อเดือน	5
สูง	ระหว่าง 1- 6 เดือน ต่อครั้ง	4
ปานกลาง	ระหว่าง 7 - 12 เดือน ต่อครั้ง	3
น้อย	มากกว่า 1 ปี ต่อครั้ง	2
น้อยมาก	มากกว่า 5 ปี ต่อครั้ง	1

กรณีที่ 2

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	ร้อยละของโอกาสที่เกิดขึ้น	ระดับคะแนน
สูงมาก	มากกว่า 80 %	5
สูง	71 - 80%	4
ปานกลาง	61 - 70%	3
น้อย	51 - 60 %	2
น้อยมาก	น้อยกว่า 51 %	1

เกณฑ์กำหนดผลกระทบ

ผลกระทบต่อองค์กรด้านชื่อเสียง

ผลกระทบต่อองค์กร	ความเสียหาย	ระดับคะแนน
สูงมาก	มีการเผยแพร่ข่าวทั้งจากสื่อภายในประเทศ และ/หรือต่างประเทศเป็นวงกว้าง	5
สูง	มีการเผยแพร่ข่าวเป็นวงกว้างภายในประเทศและมีการเผยแพร่ข่าวอยู่วงจำกัดในต่างประเทศ	4
ปานกลาง	มีการลงข่าวในหนังสือพิมพ์ในประเทศหลายฉบับ 2 - 3 วัน	3
น้อย	มีการลงข่าวในหนังสือพิมพ์ในประเทศบางฉบับ 1 วัน	2
น้อยมาก	ไม่มีการเผยแพร่ข่าว	1

ผลกระทบด้านความสำเร็จ

ผลกระทบที่เกิดความเสี่ยง	ความเสียหาย	ระดับคะแนน
สูงมาก	ดำเนินงานสำเร็จตามแผนได้น้อยกว่า 60 %	5
สูง	ดำเนินงานสำเร็จตามแผนได้ 60 - 70 %	4
ปานกลาง	ดำเนินงานสำเร็จตามแผนได้ 71 - 80 %	3
น้อย	ดำเนินงานสำเร็จตามแผนได้ 81 - 90 %	2
น้อยมาก	ดำเนินงานสำเร็จตามแผนได้มากกว่า 90 %	1

ที่มา: แผนบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2553

การวิเคราะห์ความเสี่ยง
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555-57

วัตถุประสงค์ของการควบคุม	รายการความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง (โอกาสXผลกระทบ)	การพัฒนาและปรับปรุง	ผู้รับผิดชอบ
1. กลยุทธ์/ยุทธศาสตร์						
1.1 ด้านการผลิตนักเรียนนักศึกษา และการพัฒนากำลังคน						
1.1.1 การผลิตนักเรียนและพัฒนานักศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ และตรงตามความต้องการของประเทศ	1. ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปวช. และระดับปวส. ได้งานทำตรงสาขาวิชาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับต่ำ	4	3	12	<ol style="list-style-type: none"> ดำเนินการศึกษาข้อมูลภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อให้ทราบความต้องการของการหางานทำของผู้สำเร็จการศึกษา ติดตามข้อมูลการได้งานทำของบัณฑิต โดยการทำให้ website ศิษย์เก่าและให้แจ้งกลับมาเมื่อได้งานแล้ว ติดตามความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการผลิตนักเรียนนักศึกษาทุกสาขาวิชา จัดอบรมเสริมทักษะทางการ 	<ul style="list-style-type: none"> รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาการศึกษา งานแนะแนวการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการควบคุม	รายการความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง (โอกาสXผลกระทบ)	การพัฒนาและปรับปรุง	ผู้รับผิดชอบ
					ทำงานโดยเน้นการปฏิบัติเป็นหลัก 5. ศึกษาความต้องการของสถานประกอบการเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน	
1.1.2 การดำเนินงานด้านหลักสูตร	1. การจัดทำแผนการเรียนรู้	3	5	15	เร่งให้ทุกแผนกวิชาจัดทำกรวิเคราะห์หลักสูตร ทุกแผนกวิชาการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย 1. จัดทำโครงสร้างของคณะทำงานด้านการพัฒนาหลักสูตร 3. เร่งรัดให้แผนกวิชา ดำเนินการจัดทำแผนปรับปรุงหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรตามขั้นตอนให้ เป็นไปตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 4. จัดทำแผนการปรับปรุงหลักสูตรแต่ละแผนกวิชาให้ชัดเจน 5. ติดตามความก้าวหน้าทุกๆ ไตรมาส (3 เดือน)	- รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ - ทุกแผนกวิชา

วัตถุประสงค์ของการควบคุม	รายการความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง (โอกาสXผลกระทบ)	การพัฒนาและปรับปรุง	ผู้รับผิดชอบ
					<p>6. ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน ผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้เพียงพอในการประกอบอาชีพ</p> <p>7. ประชุมเพื่อหาความซ้ำซ้อนของเนื้อหาในรายวิชา เพื่อเพิ่มพื้นที่กับองค์ความรู้ใหม่</p> <p>6. ประเมินหลักสูตรทุกปีการศึกษา</p>	
1.1.3 การส่งเสริมความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษาให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์	1. การก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา (อันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน)	5	5	25	<p>1. ชี้แจง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ตามคู่มือนักเรียน นักศึกษา ในวันปฐมนิเทศแก่ผู้ปกครอง</p> <p>2. วิทยาลัยคัดกรองกลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น ทะเลาะวิวาท ความรุนแรง อีกทั้งในเรื่องการพนัน ยาเสพติดหรือเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ตลอดจนการขับซิ่งจักรยานบนถนนหลวง เพื่อให้ครู อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอนให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ</p> <p>3. จัดการอบรมคุณธรรมจริยธรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา - งานปกครอง - งานสวัสดิการนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการควบคุม	รายการความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง (โอกาสXผลกระทบ)	การพัฒนาและปรับปรุง	ผู้รับผิดชอบ
	2. การติตเกม การเล่นเกมพนัน และการมั่วสุ่ม ของนักเรียน นักศึกษา (ด้านการพนัน มั่วสุ่ม ปัญหาสังคม)	5	5	25	<p>ในวันปฐมนิเทศ(วันเปิดภาคเรียน) ทุกระดับชั้น</p> <p>4. จัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาชีพด้วยการทำโครงการหารายได้ในระหว่างเรียน</p> <p>1. วิทยาลัยมีการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเล่นเกมออนไลน์ซึ่งจะมีผลกระทบต่อภาระหนี้เรียน การเล่นเกมพนันและการมั่วสุ่มในหอพัก และชี้แจงระเบียบตามคู่มือนักเรียน นักศึกษา(ส่วนงานปกครอง)เพื่อร่วมกันสร้างระเบียบทั้งในบ้านและหอพัก</p> <p>2. วิทยาลัยจัดตั้งโปรแกรมป้องกันเว็บไซต์ที่ใช้เล่นเกมที่มีความรุนแรง และเว็บไซต์ที่ไม่พึงประสงค์</p> <p>3. สํารวจและเฝ้าระวังและติดตามนักเรียนและนักศึกษาที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดและจัดกิจกรรมในการพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างเป็นระบบและอย่างต่อเนื่อง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา - งานปกครอง - งานสวัสดิการนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการควบคุม	รายการความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง (โอกาสXผลกระทบ)	การพัฒนาและปรับปรุง	ผู้รับผิดชอบ
	3. การซื้อ จำหน่าย แลกเปลี่ยน เสพสุราหรือ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สิ่งมีน เมา บุหรี่ หรือยาเสพติด	5	5	20	<p>4. แจ้งให้ผู้ปกครองของนักเรียน และนักศึกษาที่เสี่ยงต่อการกระทำ ผิดได้ทราบถึงพฤติกรรม และหาแนว ทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน เพื่อ กำหนดให้นักเรียนหรือนักศึกษา ดังกล่าวเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ เห็นสมควร</p> <p>1. วิทยาลัยจัดพัฒนาระบบงานละ กิจกรรมในการแนะแนว ให้ คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษาและผู้ปกครองด้วยการจัด พัฒนาระบบงานแนะแนวที่จะ ช่วยเหลือดูแลนักเรียนและ นักศึกษาเป็นรายบุคคล</p> <p>2. ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีบทบาทใน การแนะแนว รู้จักและเข้าใจผู้เรียน สามารถค้นพบและจัดการเรียนรู้ที่ จะพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนและ ให้คำปรึกษาด้านการดำรงชีวิต การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การศึกษาต่อและการมีงานทำ ทั้งนี้ให้มีระบบข้อมูลตั้งแต่แรกเข้า</p>	งานครูที่ปรึกษา งานแนะแนวการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการควบคุม	รายการความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง (โอกาสXผลกระทบ)	การพัฒนาและปรับปรุง	ผู้รับผิดชอบ
	4. การแสดงพฤติกรรมทาง ชู้สาวซึ่งไม่เหมาะสมในที่ สาธารณะ หรือการมี เพศสัมพันธ์ในวัยเรียน	5	5	25	<p>เพื่อติดตามดูแลอย่างต่อเนื่องจน จบการศึกษา</p> <p>3. สํารวจและเฝ้าระวังและติดตาม นักเรียนและนักศึกษาที่เสี่ยงต่อ การกระทำผิดและจัดกิจกรรมใน การพัฒนาและปรับเปลี่ยน พฤติกรรมอย่างเป็นระบบและ อย่างต่อเนื่อง</p> <p>4. แจ้งให้ผู้ปกครองของนักเรียน และนักศึกษาที่เสี่ยงต่อการกระทำ ผิดได้ทราบถึงพฤติกรรม และหาแนว ทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน เพื่อ กำหนดให้นักเรียนหรือนักศึกษา ดังกล่าวเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ เห็นสมควร</p> <p>1. วิทยาลัยออกกฎระเบียบของ วิทยาลัย(คู่มือ นักเรียนนักศึกษา) เรื่องความผิดต่าง ๆ เรื่องหอพัก การ ห้ามดื่มสุราและสูบบุหรี่ การแสดง พฤติกรรมทางชู้สาวที่ไม่เหมาะสมใน ที่สาธารณะหรือการมีเพศสัมพันธ์ใน วัยเรียน</p>	<p>ครูที่ปรึกษา งานสวัสดิการนักเรียน นักศึกษา(ส่วนหอพัก นักศึกษา)</p> <p>งานปกครอง</p> <p>งานปกครอง</p>

วัตถุประสงค์ของการควบคุม	รายการความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง (โอกาสXผลกระทบ)	การพัฒนาและปรับปรุง	ผู้รับผิดชอบ
					<p>2. วิทยาลัยมีการจัดรณรงค์ จัดกิจกรรมรณรงค์ค่านิยมทางเพศ ที่ถูกต้องอันได้แก่ การเขียนป้ายคำขวัญ ตลอดจนการตรวจเยี่ยมหอพัก เป็นต้น มีการให้คำปรึกษา มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนหอพักของวิทยาลัยโดยครูผู้ดูแลหอพัก</p> <p>3. วิทยาลัยส่งเสริมให้มีกิจกรรมให้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ด้วยการสนับสนุนกีฬา สันทนาการ กิจกรรมชมรมของนักเรียน กิจกรรมองค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย(อกท.)ฯ หน่วย ฉะเชิงเทรา</p>	<p>แผนกวิชาสามัญ(ครูอาจารย์ประจำวิชาความปลอดภัย)</p> <p>องค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย(อกท.)ฯ หน่วย ฉะเชิงเทรา</p>
1.1.3 เพื่อการบริการวิชาชีพที่เสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน	1. ผลงานด้านการบริการวิชาการที่ลงสู่ชุมชนหรือกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผลอย่างชัดเจนมีสัดส่วนน้อย รวมทั้งกฎระเบียบหรือแนวปฏิบัติในการทำงานด้านการ	3	3	9	<p>1. ศึกษาข้อมูลหรือทำวิจัยสำรวจความต้องการของผู้รับบริการเพื่อนำมาพิจารณาจัดทำโครงการบริการวิชาชีพ</p> <p>2. กำหนดแนวปฏิบัติในการทำงานด้านการบริการวิชาชีพที่ชัดเจน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - รองผู้อำนวยการทุกฝ่าย - หัวหน้าแผนกวิชาทุกแผนกวิชา - ทุกแผนกวิชา

วัตถุประสงค์ของการควบคุม	รายการความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง (โอกาสXผลกระทบ)	การพัฒนาและปรับปรุง	ผู้รับผิดชอบ
	บริการวิชาการค่อนข้าง ยุ่งยากและกฎระเบียบมาก				ยิ่งขึ้น 3. สร้างแรงจูงใจให้แก่อาจารย์และ นักเรียนที่เป็นวิทยากรให้บริการ ทางวิชาชีพแก่ชุมชน	
1.2 ด้านการวิจัย						
1.2.1 ผลงานวิจัยที่ตอบสนอง ปัญหาชุมชน สังคม และ ท้องถิ่น	1. งานวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ ต่อการเพิ่มศักยภาพของ วิชาชีพเกษตรและสาขาที่ เกี่ยวข้อง	3	4	12	1. สนับสนุนทุนวิจัยแก่อาจารย์ที่ ควบคุมวิชาโครงการวิจัยของ นักเรียนนักศึกษา เพื่อช่วยเหลือ นักศึกษาระดับปวช.และระดับ ปวส. 2. ส่งเสริมให้มีการวิจัยที่สามารถ นำไปประยุกต์ใช้กับชุมชนและ สังคม	- รองผู้อำนวยการ ทุกฝ่าย - ทุกแผนกวิชา
	2. งานวิจัยงานเชิงบูรณาการที่ ตอบสนองปัญหาชุมชน สังคม และท้องถิ่น	3	4	12	1. จัดกิจกรรมประชุมแลกเปลี่ยน ความรู้กับชุมชน เพื่อหาโจทย์ การทำวิจัยร่วมกัน 2. ส่งเสริมงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ ประโยชน์	- หัวหน้างานวิจัย และพัฒนา - ทุกแผนกวิชา
	3. ภาระงานด้านการสอนของ อาจารย์มีปริมาณสูง ทำให้ ส่งผลกระทบต่อภาระงาน ด้านวิจัยและพัฒนาทาง	4	3	12	1. กำหนดจำนวนภาระงานให้ สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ สอศ. ตั้งไว้	- รองผู้อำนวยการทุก ฝ่าย - หัวหน้าแผนกวิชา ทุกแผนกวิชา

วัตถุประสงค์ของการควบคุม	รายการความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง (โอกาสXผลกระทบ)	การพัฒนาและปรับปรุง	ผู้รับผิดชอบ
	วิชาการ ตามเกณฑ์ของ สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา					
	4. การให้ความสำคัญกับ งานวิจัยที่ไม่ได้ลงตีพิมพ์ หรือเผยแพร่ผลงาน	3	2	6	1. ส่งเสริมและสนับสนุนการตีพิมพ์ ผลงานวิจัยหรือลงเป็นบทความ ในเว็บไซต์ของวิทยาลัย 2. ให้ความสำคัญกับงานวิจัยที่ไม่ได้ ลงตีพิมพ์แต่มีคุณค่าทางด้าน สังคม	- รองผู้อำนวยการทุก ฝ่าย - ทุกภาควิชา
1.3 ด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน						
1.3.1 เพื่อให้ครู บุคลากร นักเรียนนักศึกษา มีความ ปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สินในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้อง ปฏิบัติงาน สำนักงาน	1. อุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน ในห้องปฏิบัติงาน แปลง ทดลองเพราะโครงสร้าง อาคารเรียนของวิทยาลัยมี อายุการสร้างและอายุการใช้ งานมาเป็นเวลานาน	4	4	16	1. ตรวจสอบความต้องการปรับปรุง ซ่อมแซมห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องบรรยาย พื้นที่ แปลงทดลองตามอาคาร 2. เร่งซ่อมบำรุงอาคารห้องเรียนที่ ทรุดโทรมไม่ปลอดภัยแก่ผู้ใช้ 3. มีการจัดทำป้ายบอกวิธีการใช้แก่นักเรียนที่ใช้ห้องปฏิบัติการและ จัดเก็บอุปกรณ์อย่างถูกวิธี 4. มีอุปกรณ์การป้องกันอัคคีภัย	- รองผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหารทรัพยากร - หัวหน้าแผนกวิชา ทุกแผนกวิชา - งานอาคารสถานที่

วัตถุประสงค์ของการควบคุม	รายการความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง (โอกาสXผลกระทบ)	การพัฒนาและปรับปรุง	ผู้รับผิดชอบ
	2 อุบัติเหตุจากการข้ามถนนของครู บุคลากรและนักศึกษาของวิทยาลัยฯ เพราะวิทยาลัยตั้งอยู่สองฝั่งถนนใหญ่(สายฉะเชิงเทรา-กบินทร์บุรี) นักเรียนต้องเดินข้ามถนนทั้งภาคเช้าและภาคบ่าย	5	5	25	1. วิทยาลัยจัดทำโครงการรณรงค์ให้นักเรียน และบุคลากรของวิทยาลัยมีความตระหนักถึงความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและบุคคลอื่นด้วยการปฏิบัติตามกฎจราจร และมีการข้ามถนนโดยใช้สะพานลอยและมีการขับที่รถจักรยานยนต์หรือรถยนต์อย่างปลอดภัย 2. งานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา และงานสวัสดิการนักเรียนนักศึกษา จัดทำประกันอุบัติเหตุแก่นักเรียนทุกระดับชั้นปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	- รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา - หัวหน้าแผนกวิชาทุกแผนกวิชา - งานสวัสดิการนักเรียนนักศึกษา
2. ด้านการบริหารจัดการองค์กร						
2.1 การบริหาร						
2.1.1 เพื่อให้คณะมีการบริหารจัดการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	1. ความล่าช้าในขั้นตอนการปฏิบัติงาน	3	3	9	1. ลดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงานให้มีความรวดเร็ว	- รองผู้อำนวยการทุกฝ่าย - ทุกแผนกวิชา
	2. ระบบการรักษาความปลอดภัยทรัพย์สินภายในอาคารยังไม่เข้มงวด เช่น ระบบรักษาความปลอดภัย	3	3	9	1. กำหนดมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยทรัพย์สินภายในอาคาร 2. กำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน 3. ติดตามและประเมินมาตรการ	- รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร - ทุกแผนกวิชา

วัตถุประสงค์ของการควบคุม	รายการความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง (โอกาสXผลกระทบ)	การพัฒนาและปรับปรุง	ผู้รับผิดชอบ
	ทรัพย์สินภายในอาคาร ฝัง ค่ายลูกเสือ				การรักษาความปลอดภัยทุกเดือน 4. ให้ผู้รับผิดชอบลงบันทึกในสมุด บันทึกทุกวัน รวมทั้งเก็บข้อมูล การเข้าออกที่บันทึกเป็นไปตาม มาตรฐาน 5. กำหนดการเข้า – ออกอาคาร ช่วงนอกเวลาราชการเพียงประตู เดียว	
	3. ระบบการรักษาความ ปลอดภัยทรัพย์สินภายใน อาคารยังไม่เข้มงวด เช่น ระบบรักษาความปลอดภัย ทรัพย์สินภายในอาคาร(ฝัง ศูนย์ศึกษา)	3	3	9	1. กำหนดมาตรฐานการรักษาความ ปลอดภัยทรัพย์สินภายในอาคาร 2. กำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน 3. ติดตามและประเมินมาตรการ การรักษาความปลอดภัยทุกเดือน 4. ให้ผู้รับผิดชอบลงบันทึกในสมุด บันทึกทุกวัน รวมทั้งเก็บข้อมูล การเข้าออกที่บันทึกจากกล้อง วงจรปิดให้เป็นไปตามมาตรฐาน 5. กำหนดการเข้า – ออกอาคาร ช่วงนอกเวลาราชการเพียงประตู เดียว	- รองคณบดีฝ่าย บริหาร - ทุกภาควิชา
						-

วัตถุประสงค์ของการควบคุม	รายการความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง (โอกาสXผลกระทบ)	การพัฒนาและปรับปรุง	ผู้รับผิดชอบ
2.2 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ						
2.2.1 เพื่อสร้างความเข้มแข็งของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	1. ระบบความปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ยังไม่มีประสิทธิภาพ	3	3	9	1. กำหนดมาตรการป้องกันระบบเทคโนโลยีสารสนเทศรวมทั้งแผนรักษาความปลอดภัย กรณีที่มีเหตุฉุกเฉินอันกระทบต่อระบบฯ เช่น มี password เฉพาะผู้เกี่ยวข้องเท่านั้นและควรมีระบบสำรองข้อมูล	- รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ
	2. ข้อมูลไม่ทันสมัยและสิทธิการเข้าถึงข้อมูลยังไม่ทั่วถึง	3	3	9	1. กำหนดแนวปฏิบัติให้ผู้ที่เกี่ยวข้องบันทึกข้อมูลให้ทันสมัย 2. เพิ่มสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล	- รองคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
2.3 ด้านการงบประมาณ การเงิน และบัญชี						
2.3.1 เพื่อให้การบริหารงบประมาณมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	1. การคืนเงินยืมทรองจ่ายของบุคลากร ไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด ส่งผลกระทบต่อเงินหมุนเวียน	5	5	25	1. ประชาสัมพันธ์แนวปฏิบัติการเบิกจ่ายเงินภายในคณะฯ อย่างทั่วถึง 2. ปรับปรุงระบบการแจ้งเตือนการเบิกจ่ายเงิน และเคลียร์เงินยืมทรองจ่าย 3. เร่งรัดการเบิกจ่ายเงินและคืนเงินยืมทรองจ่าย โดยถือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการหักเงิน	- รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาทรัพยากร - ทุกแผนกวิชา

วัตถุประสงค์ของการควบคุม	รายการความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง (โอกาสXผลกระทบ)	การพัฒนาและปรับปรุง	ผู้รับผิดชอบ
	2. เอกสารการขออนุมัติสัญญา หายระหว่างคณะกับแผนก วิชา/หน่วยงาน	2	5	10	1. ควรให้เจ้าหน้าที่ลงชื่อรับเอกสารพร้อม วันที่รับในทะเบียนทุกครั้ง เพื่อเป็น หลักฐาน 2. ไม่ควรแยกเอกสารหรือหลักฐาน โดยเฉพาะเรื่องการเงิน	- รองผู้อำนวยการ ฝ่ายพัฒนาทรัพยากร - ทุกแผนกวิชา
2.4 ด้านการพัสดุ						
2.4.1 เพื่อให้การจัดหา จัดซื้อและจัดจ้างดำเนินการ ถูกต้องตามระเบียบพัสดุ และ เกิดประโยชน์สูงสุดในการ ปฏิบัติงาน	1. การดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง ของผู้ขอใช้พัสดุไม่มีการวาง แผนการดำเนินงาน ทำให้ต้อง ดำเนินการขออนุมัติย้อนหลัง และเร่งดำเนินการในช่วงปลาย งบประมาณ	5	5	25	1. วางแผนดำเนินงานการจัดซื้อ จัดจ้างให้ ชัดเจน 2. ให้ทุกหน่วยงานถือปฏิบัติตามระเบียบ พัสดุและประกาศต่างๆที่เกี่ยวข้อง อย่างเคร่งครัด	- รองผู้อำนวยการ ฝ่ายพัฒนาทรัพยากร - งานพัสดุกลาง
	3. การจัดซื้อจัดจ้างที่ใช้วิธียืม รายได้วิทยาลัยเพื่อเงินทดลอง จ่ายร้านค้าเป็นเหตุให้ขาดเงิน หมุนเวียน	4	5	20	1. วางแผนดำเนินงานการจัดซื้อ จัดจ้าง ให้ชัดเจน 2. วิทยาลัยดำเนินการและตกลงกับ ร้านค้าประเภทวัสดุต่าง ๆ ขอข้อมูลผู้ซื้อ เพื่อขอเครดิตสินค้าจากร้านค้าเพื่อให้ วิทยาลัยชำระด้วยเงินงบประมาณแบบ จ่ายตรงด้วยระบบ GFMS 3. ให้ทุกหน่วยงานถือปฏิบัติตามระเบียบ พัสดุและประกาศต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่าง เคร่งครัดคือการใช้วิธีเครดิตร้านค้าเพื่อใช้	- รองผู้อำนวยการ ฝ่ายพัฒนาทรัพยากร - งานพัสดุกลาง - งานการเงิน

วัตถุประสงค์ของการควบคุม	รายการความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง (โอกาสXผลกระทบ)	การพัฒนาและปรับปรุง	ผู้รับผิดชอบ
	3. การใช้ครุภัณฑ์ยังไม่ค่อยคุ้มค่า รวมทั้งการดูแลรักษาส่งผลกระทบต่อการใช้งานงบประมาณ	4	4	16	<p>วิธีเบิกจ่ายตรงด้วยระบบ GFMS จากเงินงบประมาณ</p> <ol style="list-style-type: none"> วางแผนดำเนินงานการจัดซื้อ จัดจ้างให้ชัดเจน ให้ทุกหน่วยงานถือปฏิบัติตามระเบียบพัสดุและประกาศต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด กำหนดแผนการดูแลรักษาให้ชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> - รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาทรัพยากร - ทุกแผนกวิชา
2.5 ด้านบริหารทรัพยากรบุคคล						
4.5.1 เพื่อพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรบุคคล	1. การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรฝ่ายสนับสนุนเพื่อสนับสนุนขีดความสามารถการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ	4	4	16	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดภาระงานของบุคลากรในแต่ละภาคการศึกษาอย่างชัดเจน โปร่งใส และเท่าเทียมกัน มีระบบที่สร้างแรงจูงใจในการทำงานแก่บุคลากร เช่น มีเกณฑ์การพิจารณาการขึ้นเงินเดือนตามสมรรถนะและประสิทธิภาพของงานอย่างเป็นธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพสูงขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาทรัพยากร - หัวหน้างานพัฒนาบุคลากร

วัตถุประสงค์ของการควบคุม	รายการความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง (โอกาสXผลกระทบ)	การพัฒนาและปรับปรุง	ผู้รับผิดชอบ
2.6 ด้านการประหยัดพลังงาน						
4.6.1 เพื่อให้การใช้พลังงานมีความคุ้มค่า	1. มาตรการประหยัดพลังงานยังไม่ค่อยเข้มงวดเท่าที่ควร บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องยังไม่ค่อยตระหนักและเห็นความสำคัญของการประหยัดพลังงาน	3	3	9	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปฏิบัติตามคู่มือให้บุคลากรในเรื่องการประหยัดพลังงาน 2. ปรับปรุงระบบการติดตามมาตรการประหยัดพลังงาน รวมทั้งผู้ที่รับผิดชอบจัดทำรายงานต่อผู้บริหารอย่างต่อเนื่องทุกเดือน 3. คณะกรรมการประหยัดพลังงานควรประชุมอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง 4. กำหนดมาตรการลงโทษในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรการการประหยัดพลังงาน 5. มีนโยบายการติดตั้งมิเตอร์ไฟฟ้าห้องพักอาจารย์และห้องปฏิบัติการกลาง 6. แจ้งการใช้ไฟฟ้าแต่ละเดือนที่บอร์ด 7. กำกับบุคลากรทุกคนช่วยปิดไฟฟ้าในบริเวณที่ไม่จำเป็น 8. พิจารณาการใช้ระบบไฟเปิดปิดอัตโนมัติตามทางเดินและบริเวณหน้าอาคารเพื่อความประหยัดและความปลอดภัย 	<ul style="list-style-type: none"> - รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาทรัพยากร - หัวหน้างานอาคารสถานที่ - หัวหน้าแผนก - ครูอาจารย์ - บุคลากร นักเรียน นักศึกษาทุกคน

บทที่ 3
การกำหนดความเสี่ยง

แสดง Risk Matrix สำหรับวัดระดับของความเสี่ยง (D= L x C)

ผลกระทบ (C)	5	10	15	20	25
	4	8	12	16	20
	3	6	9	12	15
	2	4	6	8	10
	1	2	3	4	5
โอกาส (L)					

ระดับความเสี่ยง

สูงมาก	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
--------	-----	---------	-----

แสดง Risk Matrix สำหรับวัดระดับของความเลื่อง (D= L x C)

ระดับความเลื่อง (D= L x C)		
25	<ol style="list-style-type: none"> อุบัติเหตุจากการข้ามถนนของครู บุคลากรและนักศึกษาของวิทยาลัยฯ เพราะวิทยาลัยตั้งอยู่สองฝั่งถนนใหญ่(สายฉะเชิงเทรา-กบินทร์บุรี) นักเรียนต้องเดินข้ามถนนทั้งภาคเช้าและภาคบ่าย การก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา การแสดงพฤติกรรมทางซู้สาวซึ่งไม่เหมาะสมในที่สาธารณะ หรือการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน การติดเกม การเล่นเกมพนัน และการมั่วสุม ของนักเรียน นักศึกษา การดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้างของผู้ขอใช้พัสดุไม่มีการวางแผนการดำเนินงาน ทำให้ต้องดำเนินงานขออนุมัติย้อนหลัง และเร่งดำเนินการในช่วงปลายงบประมาณ การคืนเงินยืมทรงจ่าของบุคลากร ไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด ส่งผลกระทบต่อเงินหมุนเวียน 	สูงมาก
20	<ol style="list-style-type: none"> การซื้อ จำหน่ายแลกเปลี่ยน เสพสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สิ่งมีนเมา บุหรี่ หรือยาเสพติดนักศึกษาของวิทยาลัยฯ การจัดซื้อจัดจ้างที่ใช้วิธียืมรายได้วิทยาลัยเพื่อเงินตรองจ่าร้านค้าเป็นเหตุให้ขาดเงินหมุนเวียน 	
16	<ol style="list-style-type: none"> การใช้ครุภัณฑ์ยังไม่ค่อยคุ้มค่า รวมทั้งการดูแลรักษา ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน อุบัติเหตุจากการปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ แปลงทดลองเพราะโครงสร้างอาคารเรียนของวิทยาลัยมีอายุการสร้างและอายุการใช้งานมาเป็นเวลานาน การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรฝ่ายสนับสนุนเพื่อสนับสนุนขีดความสามารถการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ 	
15	<ol style="list-style-type: none"> การจัดทำแผนการเรียนรู้ 	

ระดับความเสี่ยง

$$(D= L \times C)$$

12

1. ผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. และระดับปวส. ได้งานทำตรงสาขาวิชาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับต่ำ
2. งานวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ต่อการเพิ่มศักยภาพของวิชาชีพเกษตรและสาขาที่เกี่ยวข้อง
3. งานวิจัยงานเชิงบูรณาการที่ตอบสนองปัญหาชุมชน สังคม และท้องถิ่น
4. ภาระงานด้านการสอนของอาจารย์มีปริมาณสูง ทำให้ส่งผลกระทบต่อภาระงานด้านวิจัยและพัฒนาทางวิชาการ ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

9

1. ผลงานด้านการบริการวิชาการที่ลงสู่ชุมชนหรือกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผลอย่างชัดเจนมีส่วนน้อย รวมทั้งกฎระเบียบหรือแนวปฏิบัติในการทำงานด้านการบริการวิชาการค่อนข้างยุ่งยากและกฎระเบียบมาก
2. ความล่าช้าในขั้นตอนการปฏิบัติงาน
3. ระบบการรักษาความปลอดภัยทรัพย์สินภายในอาคารยังไม่เข้มงวด เช่น ระบบรักษาความปลอดภัยทรัพย์สินภายในอาคาร ฝังค่ายลูกล้อ
4. ระบบการรักษาความปลอดภัยทรัพย์สินภายในอาคารยังไม่เข้มงวด เช่น ระบบรักษาความปลอดภัยทรัพย์สินภายในอาคาร ฝังศูนย์ศึกษาฯ
5. ระบบความปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่มีประสิทธิภาพ
6. ข้อมูลไม่ทันสมัยและสิทธิการเข้าถึงข้อมูลยังไม่ทั่วถึง
7. มาตรการประหยัดพลังงานยังไม่ค่อยเข้มงวดเท่าที่ควรบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องยังไม่ค่อยตระหนักและเห็นความสำคัญของการประหยัดพลังงาน

8

- ไม่มี

6

1. การให้ความสำคัญกับงานวิจัยที่ไม่ได้ลงตีพิมพ์หรือเผยแพร่ผลงาน
2. ผลงานด้านการบริการวิชาการที่ลงสู่ชุมชนหรือกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผลอย่างชัดเจนมีส่วนน้อย รวมทั้งกฎระเบียบหรือแนวปฏิบัติในการทำงานด้านการบริการวิชาการค่อนข้างยุ่งยากและกฎระเบียบมาก

5

- ไม่มี

4

สูง

ปาน
กลาง

ระดับความเสี่ยง

$$(D = L \times C)$$

- ไม่มี

ระดับความเสี่ยง (D= L x C)	
3	
- ไม่มี	
2	ต่ำ
- ไม่มี	
1	
- ไม่มี	

บทที่ 4

แผนการบริหารความเสี่ยง พ.ศ. 2554 – พ.ศ. 2557

การดำเนินงานบริหารความเสี่ยง

ประเภทความเสี่ยง (1)	ประเด็นความเสี่ยง (ประเด็นย่อย (ถ้ามี)) (2)	ความเสี่ยง (3)	แผนการบริหารความเสี่ยง			กิจกรรม/ โครงการที่ สนับสนุนการ พัฒนา (7)
			แนวทางการป้องกัน/แก้ไข/ลด ผลกระทบความเสี่ยง (4)	หน่วยงาน/ผู้ ที่รับผิดชอบ (5)	ระยะเวลา ดำเนินการ (6)	
ความต้านกลยุทธ์/ ยุทธศาสตร์ 1. ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	1. การจัดทำ แผนการเรียนรู้	ผู้เรียนมีภาพไม่ได้ มาตรฐานกับ มาตรฐานระดับ สากล	<ol style="list-style-type: none"> 1. เร่งให้ทุกแผนกวิชาจัดทำการวิเคราะห์หลักสูตร 2. ทุกแผนกวิชาการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย 3. จัดทำโครงสร้างของคณะทำงานด้านการพัฒนาหลักสูตร 4. เร่งรัดให้แผนกวิชา ดำเนินการจัดทำแผนปรับปรุงหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรตามขั้นตอนให้เป็นไปตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 5. จัดทำแผนการปรับปรุงหลักสูตรแต่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 2. หัวหน้าแผนกทุกแผนกวิชา 3. ครูประจำวิชาทุกวิชา 	ตุลาคม 2554- กันยายน 2557	โครงการพัฒนาพัฒนาบุคลากรด้านการเขียนแผนการเรียนรู้

ประเภทความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง (ประเด็นย่อย (ถ้ามี))	ความเสี่ยง	แผนการบริหารความเสี่ยง			กิจกรรม/ โครงการที่ สนับสนุนการ พัฒนา
			แนวทางการป้องกัน/แก้ไข/ลด ผลกระทบความเสี่ยง	หน่วยงาน/ผู้ ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
			<p>ละแผนกวิชาให้ชัดเจน</p> <p>6. ติดตามความก้าวหน้าทุกๆ ไตรมาส (3 เดือน)</p> <p>7. ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน ผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้เพียงพอในการประกอบอาชีพ</p> <p>8. ประชุมเพื่อหาความเข้าใจของเนื้อหาในรายวิชา เพื่อเพิ่มพื้นที่กับองค์ความรู้ใหม่</p> <p>9. ประเมินหลักสูตรทุกปีการศึกษา</p>			
	ผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. และระดับปวส. ได้งานทำตรงสาขาวิชาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับต่ำ	ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถไม่ตรงกับสาขาวิชาชีพที่ประกอบการ	<p>1. ดำเนินการศึกษาข้อมูลภาวะ การหา งานทำของผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อให้ทราบความต้องการของการหางานทำของผู้สำเร็จการศึกษา</p> <p>2. ติดตามข้อมูลการได้งานทำของบัณฑิต โดยการทำ website คิษย์เก่าและให้แจ้งกลับมาเมื่อได้งานแล้ว</p> <p>3. ติดตามความพึงพอใจของผู้สำเร็จ การศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการผลิต</p>	<p>- รอง ผู้อำนวยการ ฝ่ายพัฒนา การศึกษา</p> <p>- งานแนะ แนวอาชีพ และการจัดทา งาน</p>	ตุลาคม 2554- กันยายน 2557	โครงการติดตาม ผู้สำเร็จ การศึกษา

ประเภทความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง (ประเด็นย่อย (ถ้ามี))	ความเสี่ยง	แผนการบริหารความเสี่ยง			กิจกรรม/ โครงการที่ สนับสนุนการ พัฒนา
			แนวทางการป้องกัน/แก้ไข/ลด ผลกระทบความเสี่ยง	หน่วยงาน/ผู้ ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
			<p>นักเรียนนักศึกษาทุกสาขาวิชา</p> <p>4. จัดอบรมเสริมทักษะทางด้านการ ทำงานโดยเน้นการปฏิบัติเป็นหลัก</p> <p>5. ศึกษาความต้องการของสถาน ประกอบการเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียน การสอน</p>			
ด้านพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน ให้มีคุณธรรม จริยธรรม และ คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	1. การก่อเหตุ ทะเลาะวิวาทของ นักเรียน นักศึกษา ในวิทยาลัยเกษตร และเทคโนโลยี ฉะเชิงเทรา	การทะเลาะวิวาท	<p>1. ชี้แจง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ตาม คู่มือนักเรียน นักศึกษา ในวัน ปฐมนิเทศแก่ผู้ปกครอง</p> <p>2. วิทยาลัยคัดกรองกลุ่มนักเรียน นักศึกษาที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น ทะเลาะวิวาท ความรุนแรง อีกทั้งใน เรื่องการพนัน ยาเสพติดหรือ เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ตลอดจน การขับขีรถจักรยานบนถนนหลวง เพื่อให้ครู อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ผู้สอนให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ</p>	<p>- รอง ผู้อำนวยการ ฝ่ายพัฒนา กิจการ นักเรียน นักศึกษา</p> <p>- งาน ปกครอง</p> <p>- งาน สวัสดิการ นักเรียน</p>	ตุลาคม 2554- กันยายน 2557	<p>1. โครงการ ปฐมนิเทศ นักเรียน นักศึกษา</p> <p>2.โครงการ อบรมคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>3.โครงการ ส่งเสริมการทำ รายได้ระหว่าง เรียน</p>

ประเภทความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง (ประเด็นย่อย (ถ้ามี))	ความเสี่ยง	แผนการบริหารความเสี่ยง			กิจกรรม/ โครงการที่ สนับสนุนการ พัฒนา
			แนวทางการป้องกัน/แก้ไข/ลด ผลกระทบความเสี่ยง	หน่วยงาน/ผู้ ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
			<p>3. จัดการอบรมคุณธรรมจริยธรรมในวันปฐมนิเทศ(วันเปิดภาคเรียน)ทุกระดับชั้น</p> <p>4. จัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาชีพด้วยการทำโครงการหารายได้ในระหว่างเรียน</p>			
	2. การติดเกม การเล่นเกม พนัน และการมั่วสุ่ม ของนักเรียน นักศึกษา	การพนันและมั่วสุ่ม	<p>1. วิทยาลัยมีการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเล่นเกมออนไลน์ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการเล่น การเล่นเกมพนันและการมั่วสุ่มในหอพักและชี้แจงระเบียบตามคู่มือนักเรียนนักศึกษา(ส่วนงานปกครอง)เพื่อร่วมกันสร้างระเบียบทั้งในบ้านและหอพัก</p> <p>2. วิทยาลัยจัดตั้งโปรแกรมป้องกันเว็บไซต์ที่ใช้เล่นเกมที่มีความรุนแรงและเว็บไซต์ที่ไม่พึงประสงค์</p> <p>3. สํารวจและเฝ้าระวังและติดตามนักเรียนและนักศึกษาที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดและจัดกิจกรรมในการพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างเป็น</p>	<p>- รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา</p> <p>- งานปกครอง</p> <p>- งานสวัสดิการนักเรียน</p>	ตุลาคม 2554-กันยายน 2557	<p>โครงการปฐมนิเทศ นักศึกษาใหม่ และการประชุมผู้ปกครอง</p> <p>-Log server ระบบเครือข่าย</p> <p>โครงการกิจกรรม โฮมรูม และดูแลนักเรียน</p>

ประเภทความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง (ประเด็นย่อย (ถ้ามี))	ความเสี่ยง	แผนการบริหารความเสี่ยง			กิจกรรม/ โครงการที่ สนับสนุนการ พัฒนา
			แนวทางการป้องกัน/แก้ไข/ลด ผลกระทบความเสี่ยง	หน่วยงาน/ผู้ ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
			ระบบและอย่างต่อเนื่อง 4. แจ้งให้ผู้ปกครองของนักเรียนและ นักศึกษาที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดได้ ทราบถึงพฤติกรรม และหาแนว ทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน เพื่อกำหนดให้ นักเรียนหรือนักศึกษาดังกล่าวเข้าร่วม กิจกรรมตามที่เห็นสมควร			นักศึกษา ระบบดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนหอพัก
	3. การซื้อ จำหน่าย แลกเปลี่ยน เสพ สุราหรือเครื่องดื่มที่ มีแอลกอฮอล์ สิ่งมีน เมา บุหรี่ หรือยา เสพติด	สิ่งเสพติด	1. วิทยาลัยจัดพัฒนาระบบงานละ กิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษาและ ฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษาและ ผู้ปกครองด้วยการจัดพัฒนาระบบงานแนะ แนวที่จะช่วยเหลือดูแลนักเรียนและ นักศึกษาเป็นรายบุคคล พร้อมทั้งส่งเสริม ให้ครูทุกคนมีบทบาทในการแนะแนว รู้จัก และเข้าใจผู้เรียน สามารถค้นพบและ จัดการเรียนรู้ที่จะพัฒนาศักยภาพของ ผู้เรียนและให้คำปรึกษาด้านการดำรงชีวิต การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการศึกษาต่อ และการมีงานทำ ทั้งนี้ให้มีระบบข้อมูล ตั้งแต่แรกเข้า เพื่อติดตามดูแลอย่าง	งานปกครอง งานครูที่ ปรึกษา งานแนะแนว การศึกษา	ตุลาคม 2554- กันยายน 2557	-ระบบดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนหอพัก -โครงการ กิจกรรม Home Roomและดูแล นักเรียนนักศึกษา - การส่ง นักเรียนแกน นำเข้าร่วม กิจกรรมอบรม เกี่ยวกับยาเสพ ติด

ประเภทความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง (ประเด็นย่อย (ถ้ามี))	ความเสี่ยง	แผนการบริหารความเสี่ยง			กิจกรรม/ โครงการที่ สนับสนุนการ พัฒนา
			แนวทางการป้องกัน/แก้ไข/ลด ผลกระทบความเสี่ยง	หน่วยงาน/ผู้ ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
			<p>ต่อเนื่องจนจบการศึกษา</p> <p>2. สำรวจและเฝ้าระวังและติดตามนักเรียนและนักศึกษาที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดและจัดกิจกรรมในการพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างเป็นระบบและอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3. แจ้งให้ผู้ปกครองของนักเรียนและนักศึกษาที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดได้ทราบถึงพฤติกรรม และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน เพื่อกำหนดให้นักเรียนหรือนักศึกษาดังกล่าวเข้าร่วมกิจกรรมตามที่เหมาะสม</p>	<p>งานปกครอง งานสวัสดิการ นักเรียน นักศึกษา(ส่วน หอพัก นักศึกษา)</p> <p>งานปกครอง งานครูที่ ปรึกษา งานกิจกรรม นักเรียน นักศึกษา</p>		- ติดตามนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้วยกิจกรรม โฮมรูม
	4. การแสดงพฤติกรรมทางซู้สาวซึ่งไม่เหมาะสมในที่สาธารณะ หรือการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน	ทางสังคม	1.วิทยาลัยออกกฎระเบียบของวิทยาลัย(คู่มือ นักเรียนนักศึกษา) เรื่องความผิดต่าง ๆ เรื่องหอพัก การห้ามดื่มสุราและสูบบุหรี่ การแสดงพฤติกรรมทางซู้สาวที่ไม่เหมาะสมในที่สาธารณะหรือการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน	งานปกครอง	ตุลาคม 2554- กันยายน 2557	1.คู่มือนักเรียนนักศึกษา 2.โครงการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่และให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง

ประเภทความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง (ประเด็นย่อย (ถ้ามี))	ความเสี่ยง	แผนการบริหารความเสี่ยง			กิจกรรม/ โครงการที่ สนับสนุนการ พัฒนา
			แนวทางการป้องกัน/แก้ไข/ลด ผลกระทบความเสี่ยง	หน่วยงาน/ผู้ ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
			<p>2.วิทยาลัยมีการจัดรณรงค์ จัดกิจกรรมรณรงค์ค่านิยมทางเพศ ที่ถูกต้องอันได้แก่ การเขียนป้ายคำขวัญ ตลอดจนการตรวจเยี่ยมหอพัก เป็นต้น มีการให้คำปรึกษา มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนหอพักของวิทยาลัยโดยครูผู้ดูแลหอพัก</p> <p>3.วิทยาลัยส่งเสริมให้มีกิจกรรมให้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ด้วยการสนับสนุนกีฬา สันทนาการ กิจกรรมชมรมของนักเรียน กิจกรรมองค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย (อกท.) ฯ ด้วยการส่งเสริมให้ทำโครงการหารายได้ระหว่างเรียนเพื่อเลื่อนระดับสมาชิก และกิจกรรมชมรมต่างๆ</p>	<p>- แผนกวิชาสามัญ(ครูอาจารย์ประจำวิชาความปลอดภัย)</p> <p>- องค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย (อกท.) ฯ</p> <p>หน่วย ฉะเชิงเทรา</p>		<p>- ส่งตัวแทนนักเรียนหรือแกนนำอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ ยาเสพติด และการตั้งครมร์ก่อนวัยอันควร</p> <p>- โครงการสันทนาการและกีฬาภายใน-ภายนอก</p> <p>โครงการส่งเสริมการหารายได้ระหว่างเรียนด้วยการทำโครงการวิชาชีพ</p>

ประเภทความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง (ประเด็นย่อย (ถ้ามี))	ความเสี่ยง	แผนการบริหารความเสี่ยง			กิจกรรม/ โครงการที่ สนับสนุนการ พัฒนา
			แนวทางการป้องกัน/แก้ไข/ลด ผลกระทบความเสี่ยง	หน่วยงาน/ผู้ ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
	4. ผลงานด้านการบริการวิชาการที่ลงสู่ชุมชนหรือกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผลอย่างชัดเจนมีสัดส่วนน้อย รวมทั้งกฎระเบียบหรือแนวปฏิบัติในการทำงานด้านการบริการวิชาการค่อนข้างยุ่งยากและกฎระเบียบมากพร้อมกับครุอาจารย์มีภาระกิจประจำมาก	วิชาชีพยังไม่ตรงกับความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาข้อมูลหรือทำวิจัยสำรวจความต้องการของผู้รับบริการเพื่อนำมาพิจารณาจัดทำโครงการบริการวิชาชีพเพื่อให้ตรงกับความต้องการชุมชนอย่างแท้จริง กำหนดแนวปฏิบัติในการทำงานด้านการบริการวิชาชีพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น สร้างแรงจูงใจให้แก่อาจารย์และนักเรียนที่เป็นวิทยากรให้บริการทางวิชาชีพแก่ชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> รองผู้อำนวยการทุกฝ่าย หัวหน้าแผนกวิชาทุกแผนกวิชา ทุกแผนกวิชา 	ตุลาคม 2554-กันยายน 2557	<ol style="list-style-type: none"> โครงการงานบริการวิชาชีพระยะสั้น และ/ โครงการบริการวิชาชีพ 108 อาชีพ
ด้านการวิจัย	1. งานวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ต่อการเพิ่มศักยภาพของวิชาชีพเกษตรและสาขาที่เกี่ยวข้อง	จำนวนงานวิจัยในชั้นเรียนน้อย	<ol style="list-style-type: none"> สนับสนุนทุนวิจัยแก่อาจารย์ที่ควบคุมวิชาโครงการวิจัยของนักเรียนนักศึกษา เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาระดับปวช.และระดับปวส. ส่งเสริมให้มีการวิจัยที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชุมชนและสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> รองผู้อำนวยการทุกฝ่าย ทุกแผนกวิชา 	ตุลาคม 2554-กันยายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> โครงการสนับสนุนงานวิจัย โครงการโครงการนวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์

ประเภทความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง (ประเด็นย่อย (ถ้ามี))	ความเสี่ยง	แผนการบริหารความเสี่ยง			กิจกรรม/ โครงการที่ สนับสนุนการ พัฒนา
			แนวทางการป้องกัน/แก้ไข/ลด ผลกระทบความเสี่ยง	หน่วยงาน/ผู้ ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
	<p>2. งานวิจัยงานเชิงบูรณาการที่ตอบสนองปัญหาชุมชน สังคม และท้องถิ่น</p> <p>3. ภาระงานด้านการสอนของอาจารย์มีปริมาณสูงทำให้ส่งผลกระทบต่อภาระงานด้านวิจัยและพัฒนาทางวิชาการ ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา</p> <p>4. การให้ความสำคัญกับงานวิจัยที่ไม่ได้ลงตีพิมพ์หรือเผยแพร่ผลงาน</p>	<p>มีงานวิจัยต่อยอดกับชุมชนน้อย</p> <p>ดำเนินงานที่ได้รับมอบหมายล่าช้า</p> <p>ผลงานไม่ได้รับการเผยแพร่</p>	<p>1. จัดกิจกรรมประชุมแลกเปลี่ยนความรู้กับชุมชน เพื่อหาโจทย์การทำวิจัยร่วมกัน</p> <p>2. ส่งเสริมงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์</p> <p>1. กำหนดจำนวนภาระงานให้สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ สอศ. ตั้งไว้</p> <p>1. ส่งเสริมและสนับสนุนการตีพิมพ์ผลงานวิจัยหรือลงเป็นบทความในเว็บไซต์ของวิทยาลัย</p> <p>2. ให้ความสำคัญกับงานวิจัยที่ไม่ได้ลงตีพิมพ์แต่มีคุณค่าทางด้านสังคม</p>	<p>- รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ</p> <p>- รองผู้อำนวยการทุกฝ่าย</p> <p>- หัวหน้าแผนกวิชาทุกแผนกวิชา</p> <p>- รองผู้อำนวยการทุกฝ่าย</p> <p>- ทุกแผนกวิชา</p>	<p>ตุลาคม 2554-กันยายน 2557</p> <p>ตุลาคม 2554-กันยายน 2557</p> <p>ตุลาคม 2552-กันยายน 2553</p>	

ประเภทความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง (ประเด็นย่อย (ถ้ามี))	ความเสี่ยง	แผนการบริหารความเสี่ยง			กิจกรรม/ โครงการที่ สนับสนุนการ พัฒนา
			แนวทางการป้องกัน/แก้ไข/ลด ผลกระทบความเสี่ยง	หน่วยงาน/ผู้ ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
ด้านความปลอดภัย	1. อุบัติเหตุจากการข้ามถนนของครู บุคลากรและ นักศึกษาของ วิทยาลัยฯ เพราะ วิทยาลัยตั้งอยู่สอง ฝั่งถนนใหญ่(สาย ฉะเชิงเทรา-กบินทร์ บุรี) นักเรียนต้อง เดินข้ามถนนทั้งภาค เข้าและภาคบ่าย	ชีวิตของครู บุคลากรและ นักเรียนนักศึกษา	1. วิทยาลัยจัดทำโครงการรณรงค์ให้ นักเรียน และบุคลากรของวิทยาลัย มีความตระหนักถึงความปลอดภัย ของชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง และบุคคลอื่นด้วยการปฏิบัติตาม กฎจราจร และมีการข้ามถนนโดย ใช้สะพานลอยและมีการจับขี่ รถจักรยานยนต์หรือรถยนต์อย่าง ปลอดภัย	- รอง ผู้อำนวยการ ฝ่ายพัฒนา กิจกรรม นักเรียน นักศึกษา - หัวหน้า แผนกวิชาทุก แผนกวิชา - งาน สวัสดิการ นักเรียน นักศึกษา	ตุลาคม 2554- กันยายน 2557	1.โครงการ ชมรมจับขี่ ปลอดภัย 2.การทำ ประกันอุบัติเหตุ นักเรียน
	2. อุบัติเหตุจากการ ปฏิบัติงานในห้อง ปฏิบัติงาน แปลง ทดลองเพราะ โครงสร้างอาคาร เรียนของวิทยาลัยมี อายุการสร้างและ	ชีวิตของครู บุคลากรและ นักเรียนนักศึกษา	1. สสำรวจความต้องการปรับปรุง ซ่อมแซมห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องบรรยาย พื้นที่ แปลงทดลอง ตามอาคาร 2. เร่งซ่อมบำรุงอาคารห้องเรียนที่ทรุด โทรมไม่ปลอดภัยแก่ผู้ใช้ 3. มีการจัดทำป้ายบอกวิธีการใช้แก่	- รอง ผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหาร ทรัพยากร - หัวหน้า แผนกวิชาทุก แผนกวิชา	ตุลาคม 2554- กันยายน 2557	

ประเภทความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง (ประเด็นย่อย (ถ้ามี))	ความเสี่ยง	แผนการบริหารความเสี่ยง			กิจกรรม/ โครงการที่ สนับสนุนการ พัฒนา
			แนวทางการป้องกัน/แก้ไข/ลด ผลกระทบความเสี่ยง	หน่วยงาน/ผู้ ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
	อายุการใช้งานมา เป็นเวลานาน		นักเรียนที่ใช้ห้องปฏิบัติการและ จัดเก็บอุปกรณ์อย่างถูกวิธี 4. มีอุปกรณ์การป้องกันอัคคีภัย	- งาน อาคารสถานที่		
ด้านการบริหาร จัดการองค์กร	เพื่อให้คณะมีการ บริหารจัดการตาม หลักการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี ระบบการรักษา ความปลอดภัย ทรัพย์สินภายใน อาคารยังไม่เข้มงวด เช่น ระบบรักษา ความปลอดภัย ทรัพย์สินภายใน อาคาร ฝังค้าย ลูกเสือ	ความล่าช้าใน ขั้นตอนการ ปฏิบัติงาน ความปลอดภัยของ ทรัพย์สินทาง ราชการ	1. ลดขั้นตอนและระยะเวลาการ ปฏิบัติงานให้มีความรวดเร็ว 1. กำหนดมาตรฐานการรักษาความ ปลอดภัยทรัพย์สินภายในอาคาร 2. กำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน 3. ติดตามและประเมินมาตรการการ รักษาความปลอดภัยทุกเดือน 4. ให้ผู้รับผิดชอบลงบันทึกในสมุด บันทึกทุกวัน รวมทั้งเก็บข้อมูลการเข้า ออกที่บันทึกเป็นไปตามมาตรฐาน 5. กำหนดการเข้า – ออกประตูหน้า วิทยาลัยกำหนดให้เข้าออกได้เพียงทาง เดียวในยามวิกาล โดยปิดประตูทางเข้า หน้าสระน้ำให้เข้าด้านหน้าอาคาร ผู้อำนวยการ	- รอง ผู้อำนวยการ ทุกฝ่าย - รอง ผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหาร ทรัพยากร - ทุกแผนก วิชา	ตุลาคม 2554- กันยายน 2557	คำสั่งปฏิบัติ หน้าที่เวรยาม

ประเภทความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง (ประเด็นย่อย (ถ้ามี))	ความเสี่ยง	แผนการบริหารความเสี่ยง			กิจกรรม/ โครงการที่ สนับสนุนการ พัฒนา
			แนวทางการป้องกัน/แก้ไข/ลด ผลกระทบความเสี่ยง	หน่วยงาน/ผู้ ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
	ระบบการรักษา ความปลอดภัย ทรัพย์สินภายใน อาคารยังไม่เข้มงวด เช่น ระบบรักษา ความปลอดภัย ทรัพย์สินภายใน อาคาร(ฝั่งศูนย์ ศึกษา)	ความปลอดภัยของ ทรัพย์สินทาง ราชการ	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยทรัพย์สินภายในอาคาร กำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ติดตามและประเมินมาตรการการรักษาความปลอดภัยทุกเดือน ให้ผู้รับผิดชอบลงบันทึกในสมุดบันทึกทุกวัน รวมทั้งเก็บข้อมูลการเข้าออกที่บันทึกเป็นไปตามมาตรฐาน กำหนดการเข้า – ออกประตูหน้าวิทยาลัยกำหนดให้เข้าออกได้เพียงทางเดียวในยามวิกาล โดยปิดประตูทางเข้าหน้าสระน้ำให้เข้าด้านหน้าอาคารอำนวยการ 	<ul style="list-style-type: none"> รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร ทุกแผนกวิชา 	ตุลาคม 2554-กันยายน 2557	
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	ระบบความปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่มีประสิทธิภาพ	การรักษาความปลอดภัยของข้อมูล	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดมาตรการป้องกันระบบเทคโนโลยีสารสนเทศรวมทั้งแผนรักษาความปลอดภัย กรณีที่มีเหตุฉุกเฉินอันกระทบต่อระบบฯ เช่น มี password เฉพาะผู้เกี่ยวข้องเท่านั้นและควรมีระบบสำรองข้อมูล 	<ul style="list-style-type: none"> รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ 	ตุลาคม 2554-กันยายน 2557	โครงการพัฒนา งานระบบ ฐานข้อมูลและ สารสนเทศ

ประเภทความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง (ประเด็นย่อย (ถ้ามี))	ความเสี่ยง	แผนการบริหารความเสี่ยง			กิจกรรม/ โครงการที่ สนับสนุนการ พัฒนา
			แนวทางการป้องกัน/แก้ไข/ลด ผลกระทบความเสี่ยง	หน่วยงาน/ผู้ ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
	การนำข้อมูลลงใน ระบบฐานข้อมูล	ข้อมูลไม่ทันสมัย และสิทธิการเข้าถึง ข้อมูลยังไม่ทั่วถึง	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดแนวปฏิบัติให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง บันทึกข้อมูลให้ทันสมัย เพิ่มสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล 	- รองคณบดี ฝ่ายวางแผน และพัฒนา	ตุลาคม 2554- กันยายน 2557	
ด้านการงบประมาณ การเงิน และบัญชี	การคืนเงินยืมทด รองจ่ายของ บุคลากร ไม่ตรง ตามเวลาที่กำหนด ส่งผลกระทบต่อเงิน หมุนเวียน เอกสารการขอ อนุมัติสัญญา ระหว่างคณะกับ แผนกวิชา/ หน่วยงาน	ฐานะการการเงิน ขาดสภาพคล่อง (ทุนหมุนเวียน) เอกสารสัญญา	<ol style="list-style-type: none"> ประชาสัมพันธ์แนวปฏิบัติการเบิก จ่ายเงินภายในคณะฯ อย่างทั่วถึง ปรับปรุงระบบการแจ้งเตือนการเบิก จ่ายเงิน และเคลียร์เงินยืมทดรอง จ่าย เร่งรัดการเบิกจ่ายเงินและคืนเงินยืม ทดรองจ่าย โดยถือปฏิบัติตามแนว ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะ อย่างยิ่งการหักเงิน <ol style="list-style-type: none"> ควรให้เจ้าหน้าที่ลงชื่อรับเอกสาร พร้อมวันที่รับในทะเบียนทุกครั้ง เพื่อเป็นหลักฐาน ไม่ควรแยกเอกสารหรือหลักฐาน โดยเฉพาะเรื่องการเงิน 	- รอง ผู้อำนวยการ ฝ่ายพัฒนา ทรัพยากร - ทุกแผนก วิชา - รอง ผู้อำนวยการ ฝ่ายพัฒนา ทรัพยากร - ทุกแผนก วิชา	ตุลาคม 2554- กันยายน 2557 ตุลาคม 2554- กันยายน 2557	

ประเภทความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง (ประเด็นย่อย (ถ้ามี))	ความเสี่ยง	แผนการบริหารความเสี่ยง			กิจกรรม/ โครงการที่ สนับสนุนการ พัฒนา
			แนวทางการป้องกัน/แก้ไข/ลด ผลกระทบความเสี่ยง	หน่วยงาน/ผู้ ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
ด้านการพัสดุ	<p>1. การดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้างของผู้ขอใช้พัสดุไม่มีการวางแผนการดำเนินงาน ทำให้ต้องดำเนินงานขออนุมัติย้อนหลัง และเร่งดำเนินการในช่วงปลายงบประมาณ</p> <p>2. การจัดซื้อจัดจ้างที่ใช้วิธียืมรายได้วิทยาลัยเพื่อเงินทดลองจ่ายร้านค้าเป็นเหตุให้ขาดเงินหมุนเวียน</p>	<p>มีการจัดซื้อจัดจ้างมีมากปลายงบประมาณ</p> <p>ฐานะการการเงินขาดสภาพคล่อง (ทุนหมุนเวียน)</p>	<p>1. วางแผนดำเนินงานการจัดซื้อ จัดจ้างให้ชัดเจน</p> <p>2. ให้ทุกหน่วยงานถือปฏิบัติตามระเบียบพัสดุและประกาศต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด</p> <p>1. วางแผนดำเนินงานการจัดซื้อ จัดจ้างให้ชัดเจน</p> <p>2. วิทยาลัยดำเนินการและตกลงกับร้านค้าประเภทวัสดุต่าง ๆ ขอข้อมูลผู้ซื้อเพื่อขอเครดิตสินค้าจากร้านค้า เพื่อให้วิทยาลัยชำระด้วยเงินงบประมาณแบบจ่ายตรงด้วยระบบ GFMS</p> <p>3. ให้ทุกหน่วยงานถือปฏิบัติตามระเบียบพัสดุและประกาศต่างๆที่</p>	<p>- รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาทรัพยากร</p> <p>- งานพัสดุกลาง</p> <p>- รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาทรัพยากร</p> <p>- งานพัสดุกลาง</p> <p>- งานการเงิน</p>	<p>ตุลาคม 2552-กันยายน 2553</p> <p>ตุลาคม 2552-กันยายน 2553</p>	โครงการพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้าง

ประเภทความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง (ประเด็นย่อย (ถ้ามี))	ความเสี่ยง	แผนการบริหารความเสี่ยง			กิจกรรม/ โครงการที่ สนับสนุนการ พัฒนา
			แนวทางการป้องกัน/แก้ไข/ลด ผลกระทบความเสี่ยง	หน่วยงาน/ผู้ ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
			เกี่ยวข้องกับอย่างเคร่งครัดคือการใช้วิธี เครดิตร้านค้าเพื่อใช้วิธีเบิกจ่ายตรงด้วย ระบบ GFMS จากเงินงบประมาณ			
ด้านบริหาร ทรัพยากรบุคคล	การพัฒนาศักยภาพ ของบุคลากรฝ่าย สนับสนุนเพื่อ สนับสนุนขีด ความสามารถการ ปฏิบัติงานในหน้าที่ อย่างเต็ม ความสามารถ	ใช้ความสามารถ เต็มศักยภาพ	1. กำหนดภาระงานของบุคลากรในแต่ละ ภาคการศึกษาอย่างชัดเจน โปร่งใสและเท่า เทียมกัน 2. มีระบบที่สร้างแรงจูงใจในการทำงานแก่ บุคลากร เช่น มีเกณฑ์การพิจารณาการขึ้น ขั้นเงินเดือนตามสมรรถนะและ ประสิทธิภาพของงานอย่างเป็นธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ 3. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา บุคลากรให้มีศักยภาพสูงขึ้น	- รอง ผู้อำนวยการ ฝ่ายพัฒนา ทรัพยากร - หัวหน้า งานพัฒนา บุคลากร	ตุลาคม 2552- กันยายน 2553	โครงการพัฒนา บุคลากร
ด้านการประหยัด พลังงาน	มาตรการประหยัด พลังงานยังไม่ค่อย เข้มงวดเท่าที่ควร บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องยังไม่ค่อย ตระหนักและเห็น ความสำคัญของการ	ค่าไฟฟ้าเพิ่มขึ้น	1. ปลุกจิตสำนึกให้บุคลากรในเรื่องการ ประหยัดพลังงาน 2. ปรับปรุงระบบการติดตามมาตรการ ประหยัดพลังงาน รวมทั้งผู้ที่ รับผิดชอบจัดทำรายงานต่อ ผู้บริหารอย่างต่อเนื่องทุกเดือน 3. คณะกรรมการประหยัดพลังงานควร	- รอง ผู้อำนวยการ ฝ่ายพัฒนา ทรัพยากร - หัวหน้า งานอาคาร สถานที่	ตุลาคม 2552- กันยายน 2553	โครงการ ปรับปรุงระบบ ไฟฟ้า

ประเภทความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง (ประเด็นย่อย (ถ้ามี))	ความเสี่ยง	แผนการบริหารความเสี่ยง			กิจกรรม/ โครงการที่ สนับสนุนการ พัฒนา
			แนวทางการป้องกัน/แก้ไข/ลด ผลกระทบความเสี่ยง	หน่วยงาน/ผู้ ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
	ประหยัดพลังงาน		<p>ประชุมอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง</p> <p>4. กำหนดมาตรการลงโทษในกรณีที่ไม่ ปฏิบัติตามมาตรการการ ประหยัดพลังงาน</p> <p>5. มีนโยบายการติดตั้งเตอมิเตอร์ไฟฟ้า ห้องพักอาจารย์และห้องปฏิบัติการ กลาง</p> <p>6. แจ้งการใช้ไฟฟ้าแต่ละเดือนที่บอร์ด</p> <p>7. กำกับบุคลากรทุกคนช่วยปิดไฟฟ้า ในบริเวณที่ไม่จำเป็น</p> <p>8. พิจารณาการใช้ระบบไฟเปิดปิด อัตโนมัติตามทางเดินและบริเวณหน้า อาคารเพื่อประหยัดและความ ปลอดภัย</p>	<p>- หัวหน้า แผนก</p> <p>- ครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาทุก คน</p>	<p>ตุลาคม 2552- กันยายน 2553</p>	

เอกสารอ้างอิง

สำนักวิชาศึกษาทั่วไป. แผนการบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๓. สำนักวิชาศึกษา
ทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น : ขอนแก่น, ๒๕๕๓

สำนักงานอธิการบดี . แผนการจัดการความเสี่ยงประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒. สำนักงาน
อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ๒๕๕๒

ดวงใจ ช่วยตระกูล. การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา ๒๕๕๑

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. ยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาและพัฒนาเด็กและเยาวชนใน
สถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๔, กรุงเทพมหานครสำนักงานฯ ๒๕๕๑

ภาคผนวก

เอกสารประกอบการค้นหาความเสี่ยง

นิยามคำศัพท์เฉพาะในการดำเนินการแผนควบคุมความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยง หมายถึง การจัดการกระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีการวางแผน วิเคราะห์ กำกับ พัฒนาทางเลือกในการบริหารความเสี่ยงตรวจติดตามและควบคุมให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ความเสี่ยงด้านการเงินหมายถึง ความเสี่ยงในเรื่องการจัดสรรงบประมาณ การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ค่าใช้จ่ายรายหัว การจัดทำบัญชีการเงิน โบนัสรับเงิน การใช้จ่ายเงิน เงินยืม การจัดทำทะเบียน การจัดทำรายงานการขอซื้อ ขอจ้าง การเขียนเช็คสั่งจ่าย

ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน หมายถึง ความเสี่ยงในเรื่องการดำเนินงานด้านการแนะแนว ความยุ่งยากในการปฏิบัติงาน การประกันคุณภาพ การพัฒนาวิทยาลัยและพฤติกรรมนักเรียน งานธุรการ การกำกับติดตาม การพัฒนาวิธีการจัดกิจกรรมความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ยุทธศาสตร์ หมายถึง ความเสี่ยงในเรื่องนโยบาย แผน พันธกิจ กลยุทธ์/ยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา

ความเสี่ยงด้านกฎระเบียบ/ข้อบังคับ หมายถึง ความเสี่ยงในเรื่องวินัย การตรวจสอบภายใน/ควบคุมภายใน การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ/มาตรการ/ข้อกำหนดจากต้นสังกัด

ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี/การสื่อสาร หมายถึง ความเสี่ยงในเรื่องการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ

ความเสี่ยงด้านร่างกาย หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับร่างกายของบุคลากรในสถานศึกษา เช่น การลื่นหกล้ม การทำร้ายร่างกาย การได้รับบาดเจ็บภายในสถานศึกษารวมไปถึงสุขภาพและความปลอดภัยทางด้านร่างกาย

ความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์ ชื่อเสียง หมายถึง ชื่อเสียงของการจัดการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร การสอนของครู คุณภาพของนักเรียน การยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง ผลกระทบต่อสถานศึกษา

ความเสี่ยงด้านการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงในเรื่องหลักฐานทางการเงินสูญหายเอกสารทางการเงิน ถูกปลอมแปลง และการนำทรัพย์สินไปใช้ส่วนตัว

ความเสี่ยงด้านทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการระดมทรัพยากรการนิเทศ การปฏิบัติงานของบุคลากร การโยกย้ายผู้บริหาร

ความเสี่ยงด้านการเรียนการสอน หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนการวัดและประเมินผล กระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร แหล่งเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้

ความเสี่ยงด้านความมั่นใจทางการศึกษา หมายถึง ความเสี่ยงในเรื่องการร้องเรียน ความเชื่อมั่น/ความมั่นใจ ชุมชนรอบโรงเรียนไม่ได้ความสำคัญต่อการร่วมมือในการพัฒนาระบบดูแลความปลอดภัยให้กับนักเรียน การให้บริการวิชาการกับหน่วยงานภายนอกหรือชุมชน

ความเสี่ยงด้านข้อตกลงทางวิชาการ หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการทำบ้านน้อยหรือไม่มีบ้าน การไม่ตรวจงาน/การบ้าน การเลิกเรียนกลางคัน การไม่สนใจการเรียน รวมถึงความผูกพันกับสถานศึกษา การให้รางวัลและการลงโทษ

ความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความเสี่ยงในเรื่องความเสี่ยงภายนอกโรงเรียนความเสี่ยงภายในโรงเรียน ความเสี่ยงภายในอาคารเรียน การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัย การฝึกซ้อม/สอนวิธีการหลบภัยธรรมชาติ การเฝ้าระวังความเสี่ยง

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเสี่ยงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้มีแอบแฝงอยู่ในทุกระบบของการทำงาน ไม่มีสิ่งใดที่จะหลีกเลี่ยงได้ เป็นความไม่แน่นอนที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต ความเสี่ยงจึงเปรียบเสมือนผีร้ายที่เกิดขึ้น ดังนั้นแนวความคิดในเรื่องของความเสี่ยงจึงเกิดขึ้นจากความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ที่จะทำให้เกิดความสูญเสียเกิดขึ้น โดยความเสี่ยงแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1. **ความเสี่ยงจากการคาดการณ์ล่วงหน้า(Speculative risk)** จะเกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ 3 ประการที่เข้ามาเกี่ยวข้องคือ เกิดความสูญเสีย(loss) เกิดผลกำไร (gain) หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลง(no change) เช่น การเก็บสินค้าคงคลังเพื่อเก็งกำไร ถ้าราคาสินค้าขึ้นจะเกิดผลกำไร แต่ราคาสินค้าลดลงจะเกิดการขาดทุน แต่ถ้าราคาสินค้าคงเดิม ก็จะไม่เกิดผลกำไรหรือขาดทุนเป็นต้น

2. **ความเสี่ยงแท้จริง (pure risk)** เป็นความเสี่ยงที่จะไม่มีผลกำไรเกิดขึ้น มีเพียงการสูญเสียหรือไม่สูญเสียเท่านั้น เช่น ความเสี่ยงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานพยาบาล การสูญเสียรายได้จากภาวะทุพพลภาพของร่างกาย การเจ็บป่วย ของมนุษย์ เป็นต้น ความเสี่ยงแบบแท้จริงเป็นความเสี่ยงอย่างเดียวที่สามารถทำประกันได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการชดเชยความสูญเสียแต่มีใช้ทำประกันเพื่อหวังผลกำไร

ความหมายของความเสียหายและการบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยง Risk

ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ซึ่งจะมีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์สามารถวัดได้จากผลกระทบที่ตามมา(Consequences) และความเป็นไปได้ในการเกิด(likelihood) หรือกล่าวโดยง่ายว่า ความเสี่ยงคือสิ่งใดก็ตามที่เกิดขึ้นแล้วจะทำให้องค์กรไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ⁱ

ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆที่อาจเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและจะส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหายหรือความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทั้งในระดับประเทศ ระดับองค์กร ระดับหน่วยงานและบุคลากรได้ⁱⁱ

ความเสี่ยง หมายถึง ความเป็นไปได้ของโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ขึ้นและผลกระทบที่เป็นสาระสำคัญจากเหตุที่เกิดขึ้นⁱⁱⁱ

ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสหรือเหตุการณ์ที่จะส่งผลกระทบทำให้วัตถุประสงค์เบี่ยงเบนไป หรือก่อให้เกิดความเสี่ยงและสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา^{iv}

ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่บางสิ่งบางอย่างอาจเกิดขึ้น ซึ่งเป็นผลลัพธ์ของสิ่งที่เป็นอันตรายหรือคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางธุรกิจหรือแผนการต่าง ๆ^v

ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นได้ในอนาคตและจะส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน)หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการ 4 ปี ของส่วนราชการ^{vi}

ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสหรือเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์

ความเสี่ยง หมายถึง สถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กรหรืออาจหมายถึงโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์หรือการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งมีผลกระทบให้การดำเนินงานขององค์กรเกิดความเสียหาย ความผิดพลาด การรั่วไหล ความสูญเปล่าและไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ซึ่งรวมถึงการทำให้วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรเบี่ยงเบนไป^{vii}

ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสเกิดของเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์(undesirable event) ภายในระยะเวลาหรือภายในสภาวะแวดล้อมที่ระบุขึ้น อาจพิจารณาได้ในลักษณะของความถี่(frequency) ของเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่งหรือความน่าจะเป็น(probability) ที่จะเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์นั้นขึ้นอีกครั้งหลังจากที่เคยเกิดมาแล้ว

ความเสี่ยง เป็นสิ่งที่เกิดจากการรวมตัวกันของข้อจำกัด(constraint) และความไม่แน่นอน(Uncertainty) เราต้องการเผชิญข้อจำกัดหรือลดความไม่แน่นอนลงให้มากที่สุด

ความเสี่ยง คือ เหตุการณ์หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสี่ยงหรือความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ทั้งในระดับประเทศ ระดับองค์กร หรือหน่วยงานนั้น ๆ

ความเสี่ยง คือ ความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นจากปัญหาต่าง ๆ ในทางธุรกิจและทางส่วนตัว สำหรับอาชีพทุกสาขา ไม่ว่าจะเป็นอาชีพผู้บริหาร พนักงาน นักลงทุน นักศึกษา เจ้าของบ้าน นักเดินทาง และชาวไร่ชาวนา ต่างก็ต้องเผชิญกับความเสี่ยงด้วยกันทั้งนั้นและจะต้องจัดการด้วยวิธีการต่าง ๆ บางครั้ง ความเสี่ยงเฉพาะอย่างจะต้องได้รับการวิเคราะห์และจัดการ บางครั้งก็มีการละเลยความเสี่ยงเพราะอาจไม่รู้ว่ามันจะมีผลตามมาอย่างไร ความเสี่ยงในแง่ของความเสี่ยงที่อาจเกิดปัญหาพิเศษขึ้นได้จากความสูญเสีย จะต้องเกิดขึ้นแน่นอน อาจจะต้องมีการวางแผนรับมือไว้ล่วงหน้าและจะต้องได้รับการจัดการเป็นการเฉพาะ โดยการรู้สิ่งที่เกิดขึ้นที่แน่นอน เมื่อมีความไม่แน่นอนว่าจะเกิดความสูญเสียที่เสี่ยงที่จะกลายเป็นปัญหา สำคัญ เช่น หากเจ้าของร้านค้ารู้แน่ ๆ ว่าร้านค้าตนเองจะต้องถูกจัดแ่ง ความเสี่ยงนี้อาจถูกชดเชยด้วยการ บวกราคาขายสินค้าไว้เท่าที่จำเป็นด้วยจะมีความเสี่ยงน้อยหรือไม่มีเลย หากจัดแ่งร้านค้าเกิดมากขึ้น กว่าปกติ ร้านค้าจะระวังเรื่องความเสี่ยงที่เกิดจากรจัดแ่งร้ายแรงกว่าปกติคือมากกว่าระดับที่มองว่าเป็น ระดับปกติหรือระดับที่คาดไว้แล้ว^{viii}

การบริหารความเสี่ยง(Risk Management)

จากความหมายของความเสี่ยงที่กล่าวไว้ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าความเสี่ยงหมายถึงภาวะ หรือสถานการณ์ที่มีอุปสรรคหรือการสูญเสียโอกาส ซึ่งจะมีผลทำให้องค์กรไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การบริหารความเสี่ยง(Risk Management) หมายถึง กระบวนการในการป้องกันอำนาจ และทรัพย์สินที่ได้มาของบริษัท โดยการลดโอกาสของการสูญเสียซึ่งมาจากเหตุการณ์ที่ไม่สามารถควบคุม ได้ นอกจากนี้การบริหารความเสี่ยงยังเป็นกระบวนการที่นำไปสู่การตัดสินใจที่ดี โดยการให้ความเข้าใจ อย่างลึกซึ้งต่อความเสี่ยงและผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นซึ่งผู้บริหารในบริษัททุกประเภทจะต้องตื่นตัวต่อความเสี่ยง ที่มีต่อบริษัท และผลกระทบทำอาจส่งผลถึงกำไรบริษัทด้วย^x

การบริหารความเสี่ยง คือ การบริหารจัดการที่วางแผนสำหรับมองไปข้างหน้าและมี กิจกรรมเพื่อป้องกันความล้มเหลวที่เกิดขึ้นกับโครงการ

การบริหารความเสี่ยง คือ เป็นการปฏิบัติการควบคุมความเสี่ยงซึ่งประกอบด้วย การวางแผนความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยงต่าง ๆ การพัฒนาทางเลือกในการบริหารความเสี่ยง การ ตรวจสอบความเสี่ยงเพื่อหาว่าความเสี่ยงได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรและบันทึกการบริหารความเสี่ยงทั้งหมด

การบริหารความเสี่ยง คือ วิธีการบริหารจัดการที่เป็นไปเพื่อการคาดการณ์และลดผลเสียของความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้โดยมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การบริหารความเสี่ยง คือ การบริหารปัจจัยและความคุมกิจกรรมรวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ โดยลดมูลเหตุและโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหายเพื่อให้ระดับของความเสี่ยงและขนาดของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรรับได้ประเมินได้ ควบคุมได้และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ (The process of systematically and comprehensively identifying critical risk, quantifying their impacts, and then developing and implementing integrated risk management solutions aligning strategy, people, processes and technology to maximize enterprise value)^x

การบริหารความเสี่ยงองค์กรคือ การกำหนดกลยุทธ์ บุคลากร กระบวนการเทคโนโลยีและองค์ความรู้ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อสร้างวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงขององค์กร โดยมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาความสามารถในการจัดการความเสี่ยงขององค์กร COSO enterprise wide risk management ได้ให้คำจำกัดความของการบริหารความเสี่ยงองค์กรไว้ว่า “การบริหารความเสี่ยงองค์กรเป็นวิธีการบริหารความเสี่ยงที่ผนวกเข้ากับแผนกลยุทธ์ขององค์กร โดยทำการประเมินสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อองค์กรและจัดทำแผนการป้องกันไว้ล่วงหน้า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบรรลุพันธกิจขององค์กรและเกี่ยวกับคณะกรรมการบริหารทุกคนของบริษัท^{xi}

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการบริหารความเสี่ยงหมายถึง การจัดการกระบวนการดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายโดยมีการวางแผน วิเคราะห์ กำกับ พัฒนาทางเลือกในการบริหารความเสี่ยง ตรวจสอบติดตามและควบคุมให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

ประเภทของความเสี่ยง

การจำแนกประเภทความเสี่ยงออกมาเป็นกลุ่ม ๆ ทำให้เรามองภาพของความเสี่ยงแต่ละประเภทนั้น ๆ ได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ และประเมินความเสี่ยงเพื่อวางมาตรการการควบคุมและป้องกันได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากลักษณะความเสี่ยงมีมากมายมหาศาลและมีความหลากหลาย ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะการดำเนินงานของแต่ละองค์กรด้วย และความเสี่ยงขององค์กรภาครัฐย่อมแตกต่างไปจากความเสี่ยงขององค์กรภาคเอกชนเช่นเดียวกับความเสี่ยงขององค์กรธุรกิจที่มุ่งแสวงหากำไรก็ย่อมแตกต่างไปจากความเสี่ยงขององค์กรไม่แสวงหากำไร และเพื่อให้การทำความเข้าใจประเภทความเสี่ยงได้ชัดเจนขึ้น คณะผู้ดำเนินงานได้ศึกษาประเภทของความเสี่ยงดังนี้

สมชาย ไตรรัตน์ภิมย์ ได้สรุปประเภทความเสี่ยงต่าง ๆ ของธุรกิจโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ 1) ความเสี่ยงทางการเงิน (financial risks) ความเสี่ยงทางการเงินนี้จะแบ่งความเสี่ยงย่อยออกเป็นประเด็นคือ โครงสร้างงบกำไรขาดทุน/การทำกำไร (income statement structure/profitability) โครงสร้างบัญชีงบดุล (balance sheet structure) ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (credit risk) และความเสี่ยงด้านความเพียงพอของเงินกองทุน (capital adequacy) 2) ความเสี่ยง

ด้านการดำเนินงาน(operational risks) แบ่งความเสี่ยงออกเป็นห้าด้านคือ ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง/การยอมรับ(reputation risk) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ธุรกิจ(Business strategy risk) ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี(technology risk) ความเสี่ยงด้านระบบการดำเนินงานภายใน(internal systems and operational risks) ความเสี่ยงการบริหารงานผิดพลาดและการทุจริต(mismanagement and fraud) 3) ความเสี่ยงด้านธุรกิจ(business risks) แบ่งความเสี่ยงออกเป็นสามด้านคือ ความเสี่ยงด้านนโยบาย(policy risk) ความเสี่ยงด้านระบบ(systemic (country) risk) และความเสี่ยงด้านกฎหมาย(legal risk) 4) ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ภายนอก(event risks) แบ่งความเสี่ยงออกเป็นสามด้านคือ ความเสี่ยงด้านการเมือง(political risk) ความเสี่ยงจากการลุกลามของปัญหาภายนอก(contagion risk) และความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกอื่นๆ(other exogenous risks)^{xii}

สงวน ช่างฉัตร ได้แบ่งประเภทของความเสี่ยงไว้ 4 ด้านคือ 1) ความเสี่ยงด้านระบบการจัดการ ความเสี่ยงประเภทนี้อาจจะเกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น การเมือง การดำเนินการผิดกฎหมาย การถูกฟ้องร้อง ฯลฯ 2) ความเสี่ยงด้านกำหนดเวลาการดำเนินโครงการ ความเสี่ยงประเภทนี้คือการไม่สามารถดำเนินงานได้ทันตามเวลาที่กำหนดภายใต้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรซึ่งเกี่ยวข้องกับทั้งเวลา คน เงิน และวัสดุ ความเสี่ยงนี้จะคล้ายกับด้านระบบการจัดการแต่จะมีจุดเน้นมากกว่าเช่น จะร่วมมือกันแก้ปัญหาในขั้นตอนสุดท้ายของการกำหนดการดำเนินงานเมื่อสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เกิดขึ้น คือเวลาและทรัพยากรลดน้อยลงได้อย่างไร 3) ความเสี่ยงด้านค่าใช้จ่าย ความเสี่ยงประเภทนี้คือไม่มีงบประมาณเพื่อทำงานตามที่มอบหมายภายในเวลาที่กำหนดไว้ซึ่งอาจเกิดจากการประมาณการค่าใช้จ่ายของกิจกรรมต่างๆ ผิดพลาดกำหนดราคาผิดพลาดและตัดสินใจผิดพลาด 4) ความเสี่ยงด้านเทคนิค ความเสี่ยงประเภทนี้เป็นความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการของหน่วยงานผู้ซื้อคือระบบงานจะไม่สามารถดำเนินได้ตามข้อกำหนดหรือความต้องการของผู้ซื้อ อย่างไรก็ตาม สงวน ช่างฉัตร ได้แบ่งปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงไว้ 4 ด้านคือ ด้านงบประมาณคือข้อจำกัดด้านทุนความไม่แน่นอนในการสนับสนุนเงินทุน ด้านกำหนดการปฏิบัติการเป็นความไม่แน่นอน ด้านการส่งมอบงาน ความล่าช้าของการดำเนินกิจกรรม ลูกจ้างเร่งรัดให้ส่งมอบเร็วขึ้นและการจัดสรรทรัพยากรไม่เหมาะสมด้านเทคนิคคือความต้องการด้านโครงสร้างพื้นฐาน การวิเคราะห์วิธีการดำเนินงาน ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เทคโนโลยีที่นำมาใช้ยังเชื่อถือไม่ได้ สมาชิกทีมงานไม่ได้รับการฝึกอบรมอย่างเหมาะสมและด้านค่าใช้จ่ายคือความไม่แน่นอนของค่าแรง ความไม่แน่นอนของค่าครุภัณฑ์และวัสดุ ความผิดพลาดด้านการคำนวณค่าใช้จ่าย^{xiii}

อนุวัฒน์ ศุภชุตินกุล ได้แบ่งความเสี่ยงในสถานพยาบาลออกเป็น 4 ประเภท คือ 1) ความเสี่ยงด้านกายภาพ(physical risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับร่างกายของผู้ใช้บริการ เช่น การลื่นหกล้ม การตกเตียง การติดเชื้อมาก การทำร้ายร่างกาย การได้รับบาดเจ็บจากอุปกรณ์ทางการแพทย์ การได้รับยาผิดก ฏปฏิบัติการพยาบาลไม่ถูกต้องตามแผนให้การรักษา การไม่ติดตามประเมินผลการรักษา การเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์จากการรักษา เช่น การแพ้ยา เป็นต้น 2) ความเสี่ยงด้านอารมณ์ (emotional risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการทำร้ายจิตใจการทำให้อับอายขายหน้า การทำให้เสียหน้า ทำให้รู้สึกสับสน รวมทั้งการคุกคามด้วยสิ่งที่ไม่เห็นหรือพยากรณ์ไม่ได้ หรือความไม่เป็นส่วนตัว เช่น การสื่อสารไม่ตรงกัน พยาบาลไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ทันที 3) ความเสี่ยงด้านสังคม (social risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วย การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้ใช้บริการเช่น การเปิดเผยผู้ใช้บริการต่อหน้าผู้อื่น การรักษาความลับ การให้การรักษามิติดคน รวมทั้งการจัดการกับสถานะทางเศรษฐกิจของผู้ใช้บริการเช่น กรณีที่ผู้ใช้บริการไม่สามารถชำระค่ารักษาพยาบาลได้หรือการที่ผู้ใช้บริการต้องสูญเสียหรือความก้ำกวม ตลอดจนวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตของผู้ใช้บริการ

อริญ โสติพันธ์ สถาบันส่งเสริมการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ได้แบ่งประเภทความเสี่ยงออกเป็น 2 ประเภทคือความเสี่ยงภายในและความเสี่ยงภายนอก 1) ความเสี่ยงภายใน เป็นความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยองค์กรเอง เช่น ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้าง และบริหารสัญญา ความเสี่ยงด้านการเงินและงบประมาณ ความเสี่ยงด้านการบำรุงรักษาและบริหารจัดการระบบ ความเสี่ยงด้านการบริหารบุคคล ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน 2) ความเสี่ยงภายนอก เป็นความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมได้โดยองค์กรเอง เช่น ความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย ความเสี่ยงทางด้านภัยธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและความเสี่ยงด้านภัยที่เกิดจากสงคราม การก่อการร้าย^{xiv}

เฟื่องฟ้า เทียนประภาสิทธิ์ ได้แบ่งประเภทความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบการดำเนินงานเป็น 6 ด้าน ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการเงินและงบประมาณ ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารสัญญา ความเสี่ยงด้านบำรุงรักษาและบริหารจัดการระบบ ความเสี่ยงด้านการบริหารงานบุคคล และความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน^{xv}

เจนเนตร มณีนาถ แบ่งประเภทความเสี่ยง 5 ประเภทคือ ประเภทกลยุทธ์และบุคลากร ประเภทการดำเนินงาน ประเภทการเงิน ประเภทอันตรายและประเภทกฎระเบียบและการควบคุม^{xvi}

ถนอมศรี พรารณาดิ ได้แบ่งประเภทความเสี่ยงออกเป็น 3 ด้านคือ ความเสี่ยงจากลักษณะธุรกิจ/ความเสี่ยงสืบเนื่อง(inherent risk) ความเสี่ยงจากการควบคุมภายใน(control risk) และความเสี่ยงจากการตรวจไม่พบข้อผิดพลาด (detection risk)

บริษัทแอดวานซ์อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด(มหาชน) สำนักตรวจสอบภายในและฝ่ายพัฒนาบุคลากร จำแนกประเภทของความเสี่ยงออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ โดยอาศัยแหล่งกำเนิดเป็นเกณฑ์ดังนี้

1. ความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายใน

1.1 ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน(operation risk) เป็นความเสี่ยงในเรื่องของการดำเนินงาน ระบบการทำงานและสิ่งสนับสนุนในการทำงานไม่เอื้ออำนวยเป็นต้น

1.2 ความเสี่ยงด้านทรัพยากรมนุษย์ (human resource risk) คือ ความเสี่ยงอันเนื่องมาจากบุคลากรที่มีทักษะความรู้และความสามารถไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานหรือขาดการฝึกอบรม ขาดการพัฒนาบุคลากรให้มีความชำนาญเพิ่มขึ้นรวมทั้งความประมาทเลินเล่อของผู้ดำเนินงาน

1.3 ความเสี่ยงทางการเงิน(financial risk) เป็นความเสี่ยงอันเนื่องมาจากความไม่พร้อมในเรื่องการเงินต่าง ๆ เช่น การจัดหาแหล่งเงินทุน เป็นต้น

1.4 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์(strategic risk) ความเสี่ยงในกลยุทธ์การบริหารงาน เช่น การบริหารงานและนโยบายของผู้บริหารแต่ละคนไม่สอดคล้องกัน ฝ่ายบริหารมีอิทธิพล ครอบงำการดำเนินงาน เป็นต้น

2. ความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอก

2.1 ความเสี่ยงทางการแข่งขัน(competitive risk) ความเสี่ยงที่เกิดจากสภาวะการแข่งขัน เช่น มีคู่แข่งใหม่ เข้าสู่ตลาด มีผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ๆ เกิดขึ้นหรือมีการนำเอาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาใช้

2.2 ความเสี่ยงจากคู่ค้า(supplier/customer risk) เช่น บริษัทผู้ส่งมอบส่งสินค้าให้ล่าช้ากว่ากำหนดหรือบริษัทคู่ค้ามีศักยภาพในการทำงานไม่เหมาะสมดีพอหรือความเสี่ยงจากลูกค้า เช่น รสนิยมลูกค้าที่เปลี่ยนไป เป็นต้น

2.3 ความเสี่ยงด้านกฎหมาย(regulatory / legal risk) คือความเสี่ยงเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบราชการ กฎหมายหรือกฎระเบียบขององค์กร

2.4 ความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง(economic / political risk) คือ ความเสี่ยงจากสภาวะทางเศรษฐกิจ และการเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลง^{xvii}

ธรร สุนทรายุทธ ได้แบ่งความเสี่ยงออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ความเสี่ยงโดยทั่วไป(general categories of risk) เป็นการมองความเสี่ยงโดยภาพรวมขององค์กรนั้น ๆ อาจมองลึกลงไปต่อว่าจะมีความเสี่ยงต่อด้านใดบ้างดังนี้

1.1 ความเสี่ยงที่เกิดจากขนาดองค์กร ขนาดองค์กรจะเป็นตัวชี้วัดของโอกาสจะเกิดความเสียหาย กล่าวคือองค์กรที่มีการแบ่งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก เช่น โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ นักเรียนจำนวนมาก ระบบการบริหารจัดการย่อมยุ่งยากมากยิ่งขึ้นด้วยกล่าวคืองบประมาณ บุคลากร และการจัดการย่อมเปลี่ยนไปตามขนาดแต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการจัดระบบการบริหารจัดการจากการสำรวจงานวิจัยที่ศึกษาถึงตัวแปรขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ว่ามีผลต่อปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างไรนั้นส่วนมากไม่พบว่าขนาดจะมีปัญหาการบริหารจัดการมากนัก แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าขนาดองค์กรจะสัมพันธ์กับผู้บริหารเพราะผู้บริหารที่มีฝีมือมักจะอยู่โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่

1.2 ความเสี่ยงที่เกิดจากความสลับซับซ้อน ความสลับซับซ้อนละเอียดอ่อนยุ่งยาก ย่อมมีโอกาสเกิดความเสียหายได้มากกว่าวิธีแก้ความเสี่ยงแบบกำปั้นทุบดินก็คืออย่าให้องค์กรมีความสลับซับซ้อนมากนัก นักบริหารจัดการทราบกันดีว่าการทำสายบังคับบัญชาที่ไม่สลับซับซ้อนไม่เป็นรูปแบบหรือพิธีการ ต้องกล้าเผชิญกับความเป็นจริง ต้องรู้สึกได้เร็วนักวิชาการด้านนี้มักจะต่อต้านระบบราชการที่มีองค์กรแบบทางการมากเกินไปจนล้มเลิกถึงความสำเร็จของงาน อาจกล่าวได้ว่าองค์กรระบบราชการเป็นองค์กรที่ใหญ่สลับซับซ้อนดูเหมือนไม่มีอะไรจะเสียหายมากนักเพราะมีกฎระเบียบเป็นตัวกำหนดแต่ก็พบว่าองค์กรราชการที่มีขนาดใหญ่ก็มีความเสี่ยงสูงมาก

1.2.1 ระบบการควบคุม องค์กรขนาดใหญ่กว้างขวางจะต้องมีระบบการควบคุมที่ดี การสร้างระบบการควบคุมสำหรับองค์กรที่มีความสลับซับซ้อนยุ่งยากถ้าควบคุมไม่ดีย่อมเกิดความเสียหายได้ การคำนึงถึงรายจ่ายและผลที่ได้รับโอกาสที่จะเกิดความเสียหายก็จะมีมากขึ้น

1.2.2 ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ องค์การที่มีระบบสารสนเทศที่สลับซับซ้อน และครอบคลุมข้อมูลขององค์การอย่างกว้างขวางก็จะต้องเพิ่มความเสี่ยงโดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยตรงมากขึ้นเท่านั้น

ทั้งระบบการควบคุมภายในและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความยุ่งยากก็จะเป็นการเพิ่มความเสี่ยงให้มากขึ้น โอกาสการเกิดข้อผิดพลาดบกพร่องจะมากขึ้นในบางองค์การจึงต้องเพิ่มการตรวจสอบติดตามระบบ (monitor the system) มากยิ่งขึ้นนั่นจะเป็นโอกาสเกิดความเสียหายในเชิงค่าใช้จ่ายมากขึ้น

1.3 ความเสี่ยงที่เกิดจากคุณภาพของระบบควบคุมภายในขององค์การที่มีการบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาล (good governance) จะต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของภาครัฐกล่าวคือ จะต้องให้มีการจัดให้มีการตรวจสอบภายใน โดยมีคณะกรรมการผู้ตรวจสอบ (audit committee) และอื่น ๆ ดูเหมือนว่ายังมีระเบียบกฎเกณฑ์ข้อบังคับมากขึ้นเท่าใด โอกาสที่จะเกิดความเสียหายในเรื่องคุณภาพของการควบคุมภายในก็จะยิ่งมีมากขึ้นเพราะการออกแบบระบบควบคุมภายในและผลการปฏิบัติตามระบบควบคุมภายในที่กำหนดไว้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผลลัพธ์ที่ออกมาในรูปการควบคุมภายในที่มีคุณภาพที่เชื่อถือได้ ผลการละเมิดไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ย่อมเป็นความเสี่ยงที่ทำความเสียหายต่อองค์การได้

1.4 ความเสี่ยงที่เกิดจากอัตราการเจริญเติบโตขององค์การ อัตราการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วบางองค์การเป็นแบบก้าวกระโดดย่อมนำมาซึ่งการบริหารจัดการอาจจะต้องเร่งรีบทำงานแข่งขันกับเวลา ระบบที่มีอยู่อาจจะต้องปรับปรุงให้ทันต้องรีบทำรีบตัดสินใจ บางครั้งก็นำมาซึ่งความผิดพลาดได้

1.5 ความเสี่ยงที่เกิดจากความสามารถของฝ่ายบริหารความสำเร็จของการดำเนินงานขององค์การจะสัมฤทธิ์ผลได้นั้นอาจจะขึ้นอยู่กับฝีมือของผู้บริหารเป็นสำคัญในทางการศึกษา อาจจะระบุว่าเพราะฝีมือผู้บริหารโรงเรียนจึงเจริญก้าวหน้าเพราะการวัดความสามารถผู้บริหารบางครั้งก็วัดค่อนข้างยาก เพราะมีองค์ประกอบความสำเร็จมาจากแหล่งต่าง ๆ มากมายและเป้าหมายของการศึกษาเป็นเป้าหมายที่กว้างและคลุมเครือ

1.6 ความเสี่ยงที่เกิดจากการทุจริตทางการบริหาร การทุจริตทางการบริหารจัดการเป็นความเสี่ยงที่อันตรายอย่างยิ่งเพราะเกิดจากการกระทำของผู้บริหารที่ทุจริต ไม่ซื่อตรงต่อหน้าที่ และความรับผิดชอบของตน หากอยู่ในขั้นรุนแรงแล้วนับว่าเป็นความเสี่ยงอยู่ในขีดอันตรายพร้อมจะทำให้องค์การถึงขั้นล่มสลายไปได้

1.7 ความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมการควบคุมเปลี่ยนแปลงหากสภาพแวดล้อมการควบคุมภายในเปลี่ยนแปลงไปย่อมส่งผลกระทบต่อองค์การที่สำคัญได้แก่

1.7.1 ระบบเปลี่ยน การเปลี่ยนระบบต่าง ๆ อันเนื่องมาจากนโยบายเปลี่ยนหรือการเปลี่ยนระบบเกิดขึ้นในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง (high-risk areas) หรือในพื้นที่ที่มีความสำคัญ (significant areas) ขององค์การย่อมนำมาซึ่งความเสี่ยงอย่างรุนแรงได้ เพราะการเปลี่ยนระบบถ้ากระทำโดยขาดความ

รอบคอบเช่น การเปลี่ยนระบบการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยจากการสอบเข้ามาเป็นการดูจากคะแนนพื้นฐาน(ordinary national education test:O-NET) และคะแนนเฉพาะ(advanced national education test : A-NET) อย่างรีบเร่งโดยไม่ทดสอบให้แน่ใจก่อนย่อมเกิดปัญหาโกลาหล และโอกาสผิดพลาดได้มาก

1.7.2 การเปลี่ยนตัวพนักงานที่สำคัญ ในบางครั้งการเปลี่ยนตัวพนักงานที่รู้เรื่องดีอยู่แล้ว หากมีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบดูแลกะทันหัน หรือผิดจังหวะย่อมอาจนำมาซึ่งความเสี่ยงในการทำให้ประสิทธิภาพของงานลดลงได้

1.8 ความเสี่ยงที่เกิดจากบุคลากรขาดคุณภาพ ความสำเร็จของงานขึ้นอยู่กับบุคคล หากบุคลากรในหน่วยงานมีคุณภาพงานต่าง ๆ ก็สัมฤทธิ์ผล ในทางตรงข้ามหากบุคลากรขาดความรู้ความสามารถ ขาดความรับผิดชอบ ขาดจรรยาบรรณ แล้วนับว่าเป็นความเสี่ยงอย่างร้ายแรงขององค์กรที่จะก่อให้เกิดเห็นอาการของความขัดแย้งระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรท้ายสุดก็จะนำไปสู่ผลการดำเนินงานที่ขาดการควบคุม เกิดการแตกสามัคคี แบ่งพรรคแบ่งพวก ดังนั้นควรให้ความสนใจในกระบวนการสรรหาให้มาก ให้ได้คนดีคนเก่งเข้ามาทำงาน

1.9 ความเสี่ยงที่เกิดจากผลการดำเนินงานไม่ดี ผู้บริหารที่ละเลยไม่ให้ความสำคัญต่อการพิจารณาผลการดำเนินงานที่ไม่น่าพอใจ หรือปล่อยให้การดำเนินงานของบุคลากรที่ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการดำเนินการหรือมีก็ไม่มีประสิทธิภาพซึ่งจะนำซึ่งความสูญเปล่าของค่าใช้จ่ายขององค์กรนั้น

1.10 ความเสี่ยงที่เกิดจากภาครัฐ องค์กรอาจถูกอิทธิพลจากภายนอกที่เกิดจากการดำเนินงานของรัฐบาล ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงหรือทางอ้อมต่อภารกิจขององค์กรนั้น ๆ เช่น

1.10.1 ความไม่แน่นอนในนโยบายภาครัฐ รัฐปรับเปลี่ยนไปมาทำให้กระทบต่อการบริหารจัดการของหน่วยงานได้

1.10.2 การออกกฎระเบียบควบคุมอาจส่งผลต่อองค์กรนั้น ๆ ได้เช่น หน่วยงานมีแผนการพัฒนาไว้แล้วแต่ภาครัฐมาออกกฎระเบียบต่าง ๆ ซึ่งขัดกับการพัฒนาได้

2. ความเสี่ยงโดยเฉพาะพื้นที่(specific risk areas) การจำแนกประเภทความเสี่ยงอีกทางหนึ่งคือการพิจารณาลักษณะความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ (area) ซึ่งขึ้นอยู่กับประเภทขององค์กร ลักษณะโครงสร้างการจัดองค์กรเป็นอย่างไร แล้วมุ่งแบ่งความเสี่ยงตามประเภทและพื้นที่หรือขอบข่ายขององค์กรนั้น ๆ ลักษณะความเสี่ยงที่สำคัญในพื้นที่มีดังนี้

2.1 การบริหารทรัพยากรมนุษย์(human resource management) ในบรรดาทรัพยากรทั้งหลายต้องถือว่าทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญสูงสุดและถือว่าเสี่ยงมากที่สุดในระดับประถม และมีรัศมีศึกษานั้นมักจะพบปริมาณและคุณภาพของบุคลากรในสถานศึกษาส่วนระดับ อุดมศึกษาจะเป็นเรื่องของคุณภาพของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย การพัฒนาและการฝึกอบรม การให้รางวัลและการลงโทษ

2.2 การบริหารการเงิน(financial management) การดำเนินกิจกรรมทั้งหลายต้องอาศัยปัจจัยเงินเป็นหลัก ความเสี่ยงของพื้นที่การเงินการบัญชีอาจเกิดขึ้นได้หลากหลายโดยเฉพาะความ

เสี่ยงในทุกระดับการศึกษา เช่น ความเสี่ยงเรื่องความปลอดภัยของเงินสด และทรัพย์สิน การทุจริตรายงานการเงิน การขาดงบประมาณ การใช้จ่ายเงินกับผลที่ได้รับ

2.3 การบริหารสินทรัพย์(asset management)

2.3.1 การจัดซื้อจัดหา มักจะมีปัญหาทุจริตคอร์รัปชันหรือการยกยอก ฉ้อโกง ความเสี่ยงในพื้นที่อันสำคัญได้แก่ ความเสี่ยงเรื่องคุณภาพความเสี่ยงเรื่องคุณลักษณะ ความเสี่ยงเรื่องข้อกำหนดราคา ความเสี่ยงเรื่องผู้ขาย ความเสี่ยงจากระบบ e-procurement ความเสี่ยงจากการทุจริต

2.3.2 การบริหารงานพัสดุและครุภัณฑ์ การบริหารพัสดุเป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากการจัดซื้อจัดหาโอกาสเสี่ยงตามพื้นที่ได้แก่ การรับสินบนหรือคอร์รัปชัน ผู้ขายมีปัญหา พักตร์ล้มสมัย ระบบการควบคุมพัสดุมีจุดอ่อน ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานพัสดุ ครุภัณฑ์ยังแบ่งด้วยความหุรหุรา ความฟุ่มเฟือย ความสูญเปล่า การสูญเสียโอกาสอีกด้วย

2.3.3 การบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการ การบริหารและการจัดการนับว่ามีส่วนสำคัญหนึ่งที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ นวัตกรรมคือสิ่งใหม่ๆ ที่นำเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา การรวมอำนาจ การกระจายอำนาจ รวมถึงการบริหารโรงเรียนเป็นฐานและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการนับว่ามีความสำคัญ ความเสี่ยงที่สำคัญในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาใช้คือความถูกต้องเหมาะสมกับการนำนวัตกรรมเข้ามาใช้ ความถูกต้องของข้อมูล การเปลี่ยนจากระบบเดิมเข้าสู่ระบบใหม่ การเข้าถึงผู้ใช้ที่ไม่ได้รับมอบหมาย ความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศ ไวรัสมัลแวร์ การทุจริต การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี^{xviii}

ประเสริฐ อัครประถมพงศ์ แบ่งความเสี่ยงออกเป็น 4 ประเภท คือ 1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (strategic risk) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ นโยบาย/กลยุทธ์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สภาพแวดล้อม ชื่อเสียง/ภาพลักษณ์ 2) ความเสี่ยงทางการเงิน/งบประมาณ(financial/budget risk) ได้แก่ การลงทุน/ฝากเงิน การจัดหาแหล่งเงินทุน สภาพคล่อง 3) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ(compliance risk) ได้แก่ กฎหมาย/ระเบียบ พระราชบัญญัติ หลักการบัญชี แนวการตรวจสอบ 4) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน(operational risk) ได้แก่สภาพแวดล้อม ความปลอดภัย พนักงาน/บุคลากร ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ภัยธรรมชาติ การดำเนินกิจการ^{xix}

มหาวิทยาลัยนอร์ทแคโรไลนาวิลมิงตัน(University of North Carolina Wilmington) แบ่งความเสี่ยงออกเป็น 5 ประเภทคือ

1. ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงทางการเงินครอบคลุมถึงประเด็นความเสี่ยง 8 ประเภทด้วยกันคือ

1.1 ความเสี่ยงทางด้านบัญชีและการตรวจสอบ ความเสี่ยงทางด้านนี้จะพิจารณาถึงระบบความถูกต้องทั้งทางปฏิบัติและศีลธรรมจรรยา ความผิดพลาดในการบันทึกและการวิเคราะห์ทางธุรกิจการเงิน การจัดการธุรกิจ การดำเนินงานทั่วไปทางด้านบัญชี เช่น ความผิดพลาดด้านภาษีอากร ความ

ผิดพลาดในเรื่องค่าใช้จ่าย ความผิดพลาดด้านทรัพย์สิน ความไม่ยุติธรรมหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายในการจัดการธุรกิจ

1.2 ความเสี่ยงทางด้านข้อตกลง/สัญญา/รายงาน/หลักฐานเอกสาร ความเสี่ยงทางด้านนี้จะพิจารณาความเสี่ยงที่ประกอบด้วยการเปลี่ยนแปลงแก้ไข การปลอมแปลง การพิสูจน์ให้เห็นว่าผิดหรือปลอมหรือการหลอกลวงทั้งหลายทางด้านเอกสาร ข้อตกลงหรือวัตถุประสงค์ที่ได้มาซึ่งผลประโยชน์หรือการแทนค่าที่ผิดในเอกสาร เช่น เอกสารการสงเคราะห์ทางการเงิน ข้อตกลงในการเป็นผู้จำหน่ายหรือผู้ขาย

1.3 ความเสี่ยงด้านการโกง/การหลอกลวง เป็นการมีเจตนาที่จะกระทำผิดหรือการปิดบังซ่อนเร้นข้อมูลข่าวสาร การทำให้เกิดความเข้าใจผิดหรือการได้มาเกี่ยวกับเงินตรา การมีเจตนาที่หลอกลวง ปลอมแปลง กระทำผิดกฎหมาย การทำให้ไม่ปลอดภัย เช่น การฝ่าฝืนกฎหมาย การก่อวินาศกรรม

1.4 ความเสี่ยงในเรื่องการกระทำที่ไม่เหมาะสมหรือการได้มาซึ่งการให้ของขวัญที่ไม่เหมาะสม การได้รับหรือเรียกร้องในเรื่องใดเรื่องหนึ่งพอสมควร เช่นเดียวกับความพยายามที่ได้มาซึ่งอำนาจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหรือการได้มาซึ่งข้อตกลงที่ให้หรือการเรียกร้องผลประโยชน์ส่วนตัวหรือผลประโยชน์ให้กับครอบครัวหรือเพื่อน หรือการได้มาในระหว่างการเรียกร้องหรือในการติดต่อประสานงาน การเจรจาอมรับในเรื่องของเงิน เช็ก การส่งจ่ายเงิน ผู้รับประกัน บัตรสมัมนาคุณที่ใช้แลกลิงของในร้านได้ การให้กู้ สินค้าหรือการบริการ

1.5 ความเสี่ยงในเรื่องความไม่เหมาะสมในการบรรจุหรือการทำสัญญา การละเมิดกฎหมายหรือระเบียบการในการบรรจุหรือการทำสัญญา ความไม่เหมาะสมในการบรรจุหรือการทำสัญญา ระดับชั้นพื้นฐานของบุคลากร ความไม่เหมาะสมในการเจรจาหรือการสัญญาเกี่ยวกับรางวัล

1.6 ความเสี่ยงในการบริจาคเงินในทางที่ผิดคือความไม่เหมาะสมในการบริจาคเงิน

1.7 ความเสี่ยงในการขโมย/การฉ้อฉล/การยกยอก การที่จะทำการขโมยของการทำ ความผิดทางอาญาร้ายแรง และการย้ายทรัพย์สินของบุคคลอื่นมาเป็นของตนเองโดยเจตนา เช่น การทำบัญชีคลาดเคลื่อน ความไม่เหมาะสมในการใช้เงินและการจัดการเงินไม่ถูกต้องหรือการใช้เงินผิด

1.8 ความเสี่ยงเกี่ยวกับการสิ้นเปลือง การใช้ในทางที่ผิดหรือความไม่เหมาะสมของแหล่งที่มา

2. สภาวะความเสี่ยงและความปลอดภัย แบ่งประเด็นของความเสี่ยงและความปลอดภัย ออกเป็น 10 ประเภทคือ

2.1 ความเสี่ยงด้านความลับ การกล่าวถึงความลับที่ปกปิดไว้ของสถาบันหรือหน่วยงาน ความลับของลูกค้าและข้อมูลข่าวสารทางกฎหมายธุรกิจ

2.2 ความเสี่ยงด้านความลับของข้อมูล เทคนิคในการอ้างอิงเกี่ยวกับพันธะทางสัญญา เกี่ยวกับการจัดการหรือการบริหารและการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้าและลูกจ้างและบุคคลที่สาม

2.3 ความเสี่ยงเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลความลับ การที่ยังไม่ได้รับมอบอำนาจและเปิดเผยข้อมูลทรัพย์สินของเจ้าของบริษัทโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือความระมัดระวังความลับทางการค้าของลูกค้า หรือข้อมูลลูกค้า ความลับทางการตลาด และข้อมูลพื้นฐานของสถาบัน แผนการตลาด ข้อเสนอทางธุรกิจและกลยุทธ์

2.4 ความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและสภาวะความปลอดภัย ความต้องการหลายอย่างในการปฏิบัติทางกฎหมายประสบความสำเร็จ ระเบียบหรือข้อบังคับที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม สภาพการทำงานหรือความปลอดภัยในสถานที่ทำงานรวมทั้งข้อจำกัดภายในการประกาศใช้ระเบียบหรือข้อบังคับในประเทศสหรัฐอเมริกา ความปลอดภัยในอาชีพและการจัดการสุขภาพ สหรัฐอเมริกาจะมีการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมในหน่วยงานราชการและในทำนองเดียวกันหน่วยงานราชการก็มีอำนาจและขอบเขตในการควบคุมความปลอดภัย

2.5 ความเสี่ยงเกี่ยวกับความไม่สะดวกในการบรรจุหรือการทำสัญญา การละเมิดกฎหมายหรือระเบียบการในการบรรจุหรือการทำสัญญา ความไม่เหมาะสมในการบรรจุหรือการทำสัญญาระดับขั้นพื้นฐานของบุคลากร ความไม่เหมาะสมในการเจรจาหรือการทำสัญญาเกี่ยวกับรางวัล

2.6 ความเสี่ยงในการใช้สติปัญญาในการใช้ทรัพย์สินไม่เหมาะสมและการละเมิดลิขสิทธิ์หรือการละเมิดลิขสิทธิ์ทางด้านโปรแกรม การที่ยังไม่ได้รับมอบอำนาจและเปิดเผยข้อมูลความลับอันประกอบด้วยสิ่งประดิษฐ์ใหม่ งานวิจัยและข้อมูลทางเทคนิค สูตร การค้นพบ รูปแบบ การปรับปรุง ความคิดเห็น การสร้างแนวทางใหม่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เครื่องหมายการค้า สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ เอกสารเกี่ยวกับการเงินที่ยังไม่ได้ตีพิมพ์ ข้อมูลราคาและข้อมูลเอกสารต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง การใช้ข้อมูลทางเทคโนโลยีทั้งหลายในทางที่ผิดหรือไม่สมควร

2.7 ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของประชาชน

2.8 ความเสี่ยงในการก่อวินาศกรรมหรือการทำลายทรัพย์สิน

2.9 ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในสภาพการทำงาน

2.10 ความเสี่ยงเกี่ยวกับการสิ้นเปลือง/สูญเสีย การใช้ในทางที่ผิดหรือความไม่เหมาะสมของแหล่งที่มา การบริการหน่วยงานในทางที่ผิดรวมไปถึงเครื่องมืออุปกรณ์หรือทรัพย์สิน บุคคล หรือสิ่งของที่มีค่า

3. ความเสี่ยงทางการวิจัย แบ่งประเด็นความเสี่ยงออกเป็น 11 ประเภทคือ

3.1 ความเสี่ยงด้านความสนใจในเรื่องความขัดแย้ง

3.2 ความเสี่ยงเกี่ยวกับความลับของข้อมูล

3.3 ความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและสภาวะความปลอดภัย

3.4 ความเสี่ยงทางด้านข้อตกลง/สัญญา/รายงาน/หลักฐานเอกสาร

3.5 ความเสี่ยงทางการโกง/การหลอกลวง

เปิดเผย

3.6 ความเสี่ยงในการใช้สติปัญญาในการละเมิดทางด้านทรัพย์สิน การยกยอกหรือการ

ความผิดอาญาร้ายแรงและการย้ายทรัพย์สินของบุคคลอื่นมาเป็นของตนเองโดยเจตนา เช่น การทำบัญชี
คลาดเคลื่อน ความไม่เหมาะสมในการใช้เงินและการจัดการเงินไม่ถูกต้อง หรือการใช้เงินผิด

แหล่งที่มา

4. ความเสี่ยงทางด้านทรัพยากรมนุษย์ แบ่งประเด็นความเสี่ยงออกเป็น 8 ประเภทคือ

4.1 ความเสี่ยงในการแบ่งแยกหรือเลือกที่รักมักที่ชังหรือการก่อกวน การรบกวน

ที่เหมาะสมหรือในสภาวะไร้ความสามารถ

4.3 ความเสี่ยงที่ลูกจ้างมีความประพฤติที่ผิดหรือไม่เหมาะสม

4.4 ความเสี่ยงในการล่วงละเมิดหรือการสื่อสารที่ไม่เหมาะสม

4.5 ความเสี่ยงในการละเมิดทางเพศ

4.6 ความเสี่ยงในการคุกคามหรือ ความไม่เหมาะสมของผู้บังคับบัญชา

4.7 ความเสี่ยงด้านความไม่ปลอดภัยในสภาพการทำงาน

4.8 ความเสี่ยงในการฝ่าฝืน การละเมิด หรือการคุกคาม

5. ความเสี่ยงทางด้านกีฬา แบ่งประเด็นความเสี่ยงออกเป็น 8 ประเภทคือ

5.1 ความเสี่ยงจากการโดนหลอกหลวง

5.2 ความเสี่ยงจากความไม่เหมาะสมในการให้หรืออำนาจในการให้

5.3 ความเสี่ยงจากการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม

5.4 ความเสี่ยงในการใช้ทรัพย์สิน นักกีฬาหรือการรับรอง/การอนุมัติในทางที่ผิด

5.5 ความเสี่ยงในการประพฤติที่ไม่เหมาะสมของสมาชิกใหม่

5.6 ความเสี่ยงจากผู้เชี่ยวชาญ/ความไม่เหมาะสมในการช่วยเหลือหรืออนุเคราะห์ทาง

การเงิน

5.7 ความเสี่ยงในการประพฤติไม่เหมาะสมทางเพศ

5.8 ความเสี่ยงทางด้านร่างกาย^{xx}

มหาวิทยาลัยเคลมสัน(Clemson University and Communities in Schools) แบ่งความเสี่ยงออกเป็น 6 ประเภท คือ ความเสี่ยงทางการดำเนินงานของโรงเรียน ความเสี่ยงทางด้านเสถียรทางการศึกษา ความเสี่ยงทางด้านข้อตกลงทางวิชาการ ความเสี่ยงทางด้านข้อตกลงทางสังคม ความเสี่ยงทางด้านข้อตกลงทางพฤติกรรมและความเสี่ยงทางด้านข้อตกลงทางด้านจิตวิทยา

1. ความเสี่ยงทางการดำเนินงานของโรงเรียน ประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการที่ไม่สมบูรณ์และคะแนนในระดับชั้นพื้นฐาน การส่งวนข้อมูล อายุเกินระดับ การขาดแคลนผู้ตรวจและความยุ่งยากในการให้การบ้านเด็ก
2. ความเสี่ยงทางด้านเสถียรทางการศึกษา ประกอบด้วยความสามารถในการดูแลนักเรียนในโรงเรียน การแลกเปลี่ยนในการให้บริการทางการศึกษา/การมอบหมายหน้าที่
3. ความเสี่ยงทางด้านข้อตกลงทางวิชาการ การทำการบ้านน้อยหรือไม่มีการบ้านการไม่แน่ใจของการเป็นอยู่ของนักศึกษาในระดับมัธยมศึกษา
4. ความเสี่ยงทางด้านข้อตกลงทางสังคม ประกอบด้วย การให้ความร่วมมือปฏิบัติงานในโรงเรียนต่ำ การสนับสนุนจากผู้ที่มีฐานะทางสังคม
5. ความเสี่ยงทางด้านข้อตกลงทางพฤติกรรม ประกอบด้วยการหนีโรงเรียนเป็นประจำ การละทิ้งหน้าที่เป็นประจำ การทำลายทรัพย์สิน การไม่มาโรงเรียนสูง การเลิกเรียนกลางครัน
6. ความเสี่ยงทางด้านข้อตกลงทางด้านจิตวิทยา ประกอบด้วยความไม่สนใจเรียน ข้อผูกมัดในโรงเรียนและความรู้สึกผูกพันกับโรงเรียนต่ำ ความรู้สึกไม่ชอบเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน^{xxi}

กระบวนการการบริหารความเสี่ยง(Risk management process)

ในการบริหารความเสี่ยงนั้นจะต้องมีการประเมินถึงโอกาสของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นเช่น ความผิดพลาดที่เกิดจากเวลา ต้นทุนหรือเทคโนโลยีเป็นหลักสำคัญในการที่จะนำมาใช้ในวางแผน การเริ่มต้นโครงการต่าง ๆ และป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นให้น้อยที่สุดดังนั้นในการบริหารความเสี่ยงจึงต้องมีการออกแบบกระบวนการที่เหมาะสมก่อนที่จะดำเนินการจริงซึ่งเรื่องของกระบวนการหรือขั้นตอนของความเสี่ยง(risk management process) มีผู้ศึกษาไว้หลายท่านดังนี้

กระบวนการบริหารความเสี่ยงตามแนวคิดของวิลสัน(Wilson) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ

- 1) การค้นหาความเสี่ยง(risk identification) หมายถึง การค้นหาปัญหาต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความเสี่ยงกับผู้ให้บริการที่มีผลกระทบต่อทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมรวมทั้งด้านจิตวิญญาณ โดยการค้นหานี้สามารถที่จะหาข้อมูลได้จากคำร้องเรียนจากผู้ให้บริการ การสัมภาษณ์ผู้ดำเนินงาน การทำรายงานอุบัติการณ์ที่เกิดขึ้น การออกแบบสอบถาม การศึกษาจากเอกสารและตำราต่าง ๆ เป็นต้น
- 2) การวิเคราะห์ความเสี่ยง(risk analysis) หมายถึงการวิเคราะห์ความถี่ ความรุนแรงและความสำคัญของเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีความถี่และความรุนแรงมากน้อยเพียงใด

3) วิธีการจัดการความเสี่ยง(risk treatment) หมายถึง การหากลยุทธ์เพื่อนำมาใช้ในการจัดการความเสี่ยงที่เกิดขึ้น โดยกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้จัดการความเสี่ยงนั้นจะต้องสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายขององค์กร

4) การประเมินผล(risk evaluation) หมายถึง การประเมินผลการจัดการความไว้วางใจว่าสามารถลดอุบัติเหตุหรือความเสี่ยงได้หรือไม่ โดยศึกษาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นย้อนหลังเพื่อดูผลสำเร็จของการบริหารความเสี่ยงตลอดจนพิจารณาว่าเหตุการณ์ใดยังคงอยู่เพื่อปรับมาตรการการป้องกันหรือลดความเสี่ยงขึ้นใหม่ให้เหมาะสมกับหน่วยงาน

สมชาย ไตรรัตน์ภิมย์ ได้แบ่งขั้นตอนกระบวนการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วย 6 ขั้นตอน

1. การวางแผนการบริหารความเสี่ยง(risk management planning) ประกอบด้วย การตัดสินใจว่าจะวางแผนการบริหารกิจกรรมโครงการอย่างไร โดยการทบทวนขอบเขตของโครงการ การวางแผนการบริหารโครงการ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรและทรัพยากรองค์การซึ่งผู้ร่วมโครงการสามารถอธิบายและวิเคราะห์การจัดการความเสี่ยง กิจกรรมในแต่ละโครงการผลผลิตหลักของการบริหารนี้คือแผนการจัดการความเสี่ยง

2. การจำแนกความเสี่ยง(risk identification) ประกอบด้วยข้อกำหนดที่มีต่อผลกระทบของโครงการและลักษณะข้อมูลเอกสารแต่ละโครงการ ผลผลิตหลักของกระบวนการนี้คือการเริ่มต้นด้วยการลงทะเบียนความเสี่ยง

3. การวิเคราะห์คุณภาพความเสี่ยง(qualitative risk analysis) ประกอบด้วย การจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง ซึ่งขึ้นอยู่กับความน่าจะเป็นและผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลัง การจำแนกความเสี่ยงแล้ว ทีมความเสี่ยงสามารถใช้เครื่องมือและเทคนิคต่างๆ ในการจัดลำดับความเสี่ยงและการจัดการข้อมูลการลงทะเบียนความเสี่ยงให้ทันสมัย ผลผลิตหลักในขั้นตอนนี้ก็คือการ update การลงทะเบียนข้อมูลความเสี่ยงให้ทันต่อเวลาเสมอ

4. การวิเคราะห์ปริมาณความเสี่ยง(quantitative risk analysis) ประกอบด้วย การประเมินค่าผลกระทบของความเสี่ยงตามวัตถุประสงค์ของโครงการออกมาเป็นจำนวนหรือตัวเลข ผลผลิตหลักของกระบวนการนี้ เช่นเดียวกับการลงทะเบียนหลักเพื่อให้ทันต่อเวลา

5. การวางแผนเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นกับความเสี่ยง (risk response planning) ประกอบด้วย การนำขั้นตอนมาใช้ เพื่อเป็นการสร้างโอกาส ในความสำเร็จและเป็นการลดภาวะความที่พบบจากเป้าหมายโครงการ การใช้ผลผลิตต่าง ๆ ตามขั้นตอนที่ผ่านมา

6. การควบคุมและการติดตามความเสี่ยง(risk monitoring and control) ประกอบด้วย การจำแนกการติดตามความเสี่ยงและความเสี่ยงที่เหลืออยู่ การจำแนกความเสี่ยงใหม่ การจัดแยกแผนการเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงและการประเมินประสิทธิผลของกลยุทธ์การจัดการความเสี่ยงที่ใช้ตลอดโครงการ ผลผลิตหลักของกระบวนการนี้คือ การให้คำแนะนำ/การให้การรับรองและ

การป้องกันสิ่งที่จะเกิดขึ้น ความต้องการการเปลี่ยนแปลงและการลงทะเบียนความเสี่ยงให้ทันสมัยอยู่เสมอ รวมทั้งการวางแผนการบริหารโครงการ และกระบวนการจัดการทรัพยากรของโครงการ

บริษัท แอดวานซ์อินโฟร์เซอร์วิสเซส จำกัด(มหาชน) สำนักตรวจสอบภายใต้ฝ่ายพัฒนาบุคลากร มีขั้นตอนการจัดระบบบริหารความเสี่ยง 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน(objectives establishment) สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานเพื่อเริ่มจัดทำระบบบริหารความเสี่ยง คือ ปัจจัยทางสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ เช่น ปรัชญา(philosophy) วัฒนธรรมองค์กร(culture) กลยุทธ์(strategy) วิสัยทัศน์(vision) ภารกิจ(mission) ค่านิยม(value) ปัจจัยภายนอกและความกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญกับองค์กร เช่น ผู้ถือหุ้น ลูกค้า พนักงาน คู่ค้าทางธุรกิจ รัฐบาล และสังคม ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้หน่วยงานกำหนดวัตถุประสงค์การดำเนินงานได้อย่างชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. การระบุความเสี่ยง(risk identification)

การระบุความเสี่ยงการระบุและจัดกลุ่มประเด็นความเสี่ยงตามสาเหตุที่ทำให้ความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น ซึ่งความเสี่ยงของการดำเนินงานมีสาเหตุเกิดขึ้นได้จากปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรมีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมายหรือผลการดำเนินงานของกิจการซึ่งขั้นตอนในการระบบความเสี่ยงสามารถดำเนินการคือ 1) พิจารณว่ามีกิจกรรมใดหรือกระบวนการใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์แต่ละข้อ 2) พิจารณาว่าในแต่ละกิจกรรมหรือกระบวนการนั้นมีปัจจัยเหตุการณ์ใดบ้างที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงที่จะส่งผลให้หน่วยงานไม่สามารถดำเนินการตามกิจกรรมนั้น ๆ ได้โดยให้พิจารณาถึงความเป็นไปได้ทุก ๆ รูปแบบหรือพิจารณาความเสี่ยงทุกประเภทให้ครอบคลุมมากที่สุด 3) ระบุความเสี่ยง(risk identification) ที่ได้สำหรับเป็นหัวข้อในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงต่อไป

3. การประเมินและจัดลำดับความเสี่ยง(risk assessment and prioritized)

ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และประเมินค่าของความเสี่ยงแต่ละจุดแล้วจึงทำการจัดลำดับความเสี่ยงโดยใช้โมเดลความเสี่ยง(risk model) ช่วยในการประเมินซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยที่สำคัญ 2 ปัจจัยใหญ่ ๆ ดังนี้ 1) ผลกระทบความรุนแรง(severity of effect ; S) คือการประเมินความรุนแรงของผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น ๆ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากตัวอย่างต่อไปนี้ 1.1) จำนวนผลกระทบของลูกค้าภายนอก(number of effected external customer) : จำนวนลูกค้าภายนอก ที่จะได้รับผลกระทบจากความผิดพลาดของเหตุการณ์ในความเสี่ยงที่ระบุ 1.2) การไม่ยอมรับของลูกค้า(acceptance of customer of failure) : ระดับการยอมรับของลูกค้าภายนอกที่มีผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น ๆ 1.3) การไม่ยอมรับของลูกค้าภายใน(acceptance of interna. Customer to failure) : ระดับการยอมรับของพนักงานในกระบวนการหรือกระบวนการถัดไปต่อผลกระทบจากความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นและ 1.4) ความผิดพลาดทางการเงิน(error amount of money) : จำนวนเงินที่องค์กรต้องสูญเสียเนื่องจากความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้น เช่น รายได้ที่ต้องสูญเสียไปหรือค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้น 2) ประเมินโอกาส(occurrence

evaluation : O) หมายถึงการประเมินโอกาสในการเกิดความเสี่ยง ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากหลายจุด เช่น 2.1) ขนาดของความผิดพลาดในการจัดการ(size of error transaction) : จำนวนรายการของงานที่ผิดพลาดต่อจำนวนทั้งหมด 2.2) ความถี่ของโอกาส(frequency of occurrence): ความถี่ของโอกาสที่จะสามารถเกิดความผิดพลาดขึ้นได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าระบบมีความน่าเชื่อถือและความถูกต้องมากน้อยเพียงใด 2.3) การตรวจพบ(detection) : การประเมินความสามารถในการตรวจพบความผิดพลาดนั้นก่อนจะถึงมือลูกค้าซึ่งอยู่กับกิจกรรมควบคุมหรือการตรวจสอบผลการทำงานของหน่วยงาน นอกจากนี้ สิริ ทองสิริ ให้ระดับความรุนแรง และโอกาสในการเกิดความเสี่ยงนั้น อาจกำหนดให้มีระดับคะแนนอยู่ระหว่าง 1-5 ดังความหมายในตารางต่อไปนี้^{xxii}

ตารางที่ 1 การกำหนดระดับคะแนนของความรุนแรงของความเสี่ยง

ระดับคะแนน (level)	ความรุนแรง (severity)	ความหมาย (description)
1	น้อยมาก (insignificant)	สูญเสียทางการเงินน้อย, ไม่มีการบาดเจ็บ
2	น้อย(minor)	สูญเสียทางการเงินปานกลาง, มีการบาดเจ็บเล็กน้อย, มีผลกระทบภายในองค์กรเอง
3	ปานกลาง(moderate)	สูญเสียทางการเงินค่อนข้างมาก, ต้องได้รับการรักษาจากแพทย์, มีผลกระทบกับลูกค้าภายนอก
4	มาก(major)	สูญเสียทางการเงินมาก, บาดเจ็บสาหัส, สูญเสียความสามารถในการผลิต
5	มากที่สุด(catastrophic)	สูญเสียทางการเงินมหาศาล, เสียชีวิต, มีผลกระทบถึงขั้นหายนะ

ในการประเมินความเสี่ยงนั้น อาจกระทำได้หลายรูปแบบหลายลักษณะ มีการกำหนดหัวข้อ นำหนักและเกณฑ์การให้คะแนนต่าง ๆ กันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละองค์กรที่จะนำไปปรับใช้ให้ตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ขององค์กรเช่น องค์กรที่ให้ความสำคัญในเรื่องค่าใช้จ่าย อาจจะทำให้เกณฑ์การประเมินแตกต่าง ๆ กับองค์กรที่ให้ความสำคัญเรื่องการรักษาลูกค้า เป็นต้น

4. การจัดการความเสี่ยง(risk management)

การจัดการความเสี่ยงเป็นการหาวิธีที่เหมาะสมเพื่อจัดการต่อความเสี่ยงในแต่ละจุด กลยุทธ์ของความเสี่ยงนั้นสามารถจำแนกออกได้เป็น 4 แบบ (4 T's Strategies) ดังนี้

1. Take-การยอมรับความเสี่ยง(Risk acceptance) คือการยอมรับให้มีความเสี่ยงนั้น ๆ ปรากฏอยู่ เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการจัดการหรือสร้างระบบการควบคุม มีมูลค่าสูงกว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการแก้ไข ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น อย่างไรก็ตามก็ควรมีมาตรการในการจัดการเพื่อให้สามารถติดตามและดูแลความเสี่ยงนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นการกำหนดระดับของผลกระทบของความเสี่ยงที่ยอมรับได้ กำหนดปัจจัยเป้าหมายและวิธีการตรวจสอบ ความเสี่ยงหลักที่สำคัญ พัฒนาแผนการตั้งรับหรือแผนจัดการความเสี่ยง เป็นต้น

2. Treat – การลด / ควบคุมความเสี่ยง(risk reduction / control) คือการออกแบบระบบการควบคุมภายใน การแก้ไขปรับปรุงในด้านองค์กร (organization) ทิศทางขององค์กร(direction) การดำเนินงาน(operation) และการติดตามตรวจสอบ(monitoring) เพื่อป้องกันหรือจำกัดผลกระทบและโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ตัวอย่างเช่น 2.1) มาตรการที่ช่วยลดความรุนแรงของผลกระทบคือการมีแผนสำรองฉุกเฉิน การกำหนดเป็นเงื่อนไขของสัญญาการวางมาตรการป้องกันการทุจริต ลดกิจกรรมที่จะนำมาซึ่งความเสี่ยง กำหนดราคาสินค้า / บริการโดยพิจารณาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นด้วยประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอกรับทราบข่าวสารที่ไม่คลาดเคลื่อน การจัดสรรการลงทุนอย่างเหมาะสม 2.2) มาตรการที่ช่วยลดโอกาสที่อาจเกิดความเสี่ยง คือการตรวจสอบและการติดตามการปฏิบัติตามระบบการกำหนดเป็นเงื่อนไขของสัญญา ทบทวนวิธีการดำเนินงานอยู่เสมอฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถอยู่เสมอ มีการควบคุม ดูแลการดำเนินงานโดยผู้บังคับบัญชา ดำเนินการวิจัยและพัฒนาสินค้าบริการและเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง

3. Terminate – การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง(risk avoidance) เป็นการหลีกเลี่ยงหยุดหรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมที่เป็นความเสี่ยง เช่น การหยุดทำกิจกรรม(cease activity) การปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินการหรือระบบต่าง ๆ (redesign business process/system) การลดขนาดการดำเนินการ (reduce scale) การเปลี่ยนหรือปรับวัตถุประสงค์การทำงาน(Change or recalibrate objective)

4. Transfer – การกระจาย/โอนความเสี่ยง(risk sharing/spreading) คือการกระจายความเสี่ยงในระหว่างทรัพย์สินหรือกระบวนการต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยงจากการสูญเสียเช่น การทำประกัน ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ได้แก่ การประกันภัยทรัพย์สินและการประกันภัยอุบัติเหตุ การจัดจ้าง

บุคคลภายนอก (Outsource) ซึ่งเป็นการถ่ายโอนความเสี่ยงไปยังบริษัทประกันภัยและบริษัทภายนอก การทำสำเนาเอกสารหลายชุด การกระจายที่เก็บทรัพย์สินมีค่าเป็นต้น

5. การติดตามและการสอบทาน (monitoring and review) ผู้บริหารที่รับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยงของแต่ละฝ่าย ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการจัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ โดยทำการทบทวนปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ และนโยบายที่เกี่ยวข้องที่อาจเปลี่ยนแปลงไปเพื่อทบทวนว่าระดับความเสี่ยงที่เหลืออยู่ อยู่ในระดับที่ยอมรับได้เพียงใด และทำการสรุปผลการติดตามเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมทั้งส่งรายงานผลให้ฝ่ายบริหารรับทราบ ในกรณีที่มีการปรับปรุงเพิ่มเติมมาตรการจัดการความเสี่ยง ควรแจ้งให้ผู้บริหารที่รับผิดชอบทราบทุกครั้งส่วนในกรณีที่พบว่าระดับความเสี่ยงเพิ่มสูงขึ้น ควรมีการเสนอแผนจัดการความเสี่ยงและรายงานให้ผู้บริหารเพื่อพิจารณาทันที

การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง

สงวน ช่างฉัตรกล่าวถึงการวิเคราะห์ความเสี่ยง (risk analysis) เป็นเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารโครงการและผู้เกี่ยวข้องในโครงการทุกคนเนื่องจากสามารถช่วยรู้อะไรบ้างที่อาจทำให้โครงการไม่สำเร็จตามเป้าหมายได้ทั้งความผิดพลาดด้านกำหนดการ ค่าใช้จ่ายและการยุติโครงการ การวิเคราะห์ความเสี่ยงก่อให้เกิดการสืบสวนและประเมินปัญหาความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยงและการบริหารโครงการเป็นกระบวนการที่สามารถวิเคราะห์และจัดการความเสี่ยงซึ่งสัมพันธ์กับโครงการนั้น ดังนั้นการดำเนินการอย่างเหมาะสมจะช่วยเพิ่มพูนความสำเร็จของโครงการได้อย่างสมบูรณ์แบบทั้งด้านค่าใช้จ่าย เวลาและการปฏิบัติการให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ อาจกล่าวได้ว่าการวิเคราะห์ความเสี่ยงและการบริหารโครงการเป็นกระบวนการที่ออกแบบให้สามารถเคลื่อนย้ายหรือลดความเสี่ยงที่คุณค่าความสำเร็จของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง สำหรับเทคนิคในการวิเคราะห์ความเสี่ยงนั้นแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือการวิเคราะห์ความเสี่ยงเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์ความเสี่ยงเชิงคุณภาพจะเริ่มในขั้นตอนแรกคือระบุความเสี่ยงซึ่งเป็นการพิจารณาองค์ประกอบของกระบวนการต่าง ๆ ความสำเร็จของการระบุความเสี่ยงอาจเกิดจากการสัมภาษณ์สมาชิกทีมงานโครงการ การประชุมระดมความคิดของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและใช้ประสบการณ์ส่วนบุคคลในการวิเคราะห์และทบทวนประสบการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในอดีต ขั้นตอนที่สองคือการประเมินความเสี่ยงที่สามารถจัดหมวดหมู่ความเสี่ยงว่าโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงนั้นอยู่ในระดับใด ระดับสูง ระดับกลางหรือระดับต่ำ ขณะเดียวกันก็สามารถระบุผลกระทบต่อโครงการได้ ประการที่สามเตรียมการตอบสนองต่อความเสี่ยงที่ระบุไว้ในแต่ละด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการระบุความเสี่ยงนั้นจะต้องให้ความสนใจและจัดการอย่างเร่งด่วน ประการที่สี่การประเมินผลการบริหารความเสี่ยงเพื่อพิจารณาสามารถจัดการความเสี่ยงได้ผลมากน้อยเพียงใดและเกิดความเสี่ยงที่ตามมาจากการบริหารความเสี่ยงแรกอย่างไร ซึ่งอาจทำให้ผลดำเนินงานประสบความล้มเหลวได้ สำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยงเชิงปริมาณนั้นมีขั้นตอนการดำเนินการคือการระบุความเสี่ยงทั้งหมดและวิเคราะห์เชิงลึกในด้านปริมาณ ทำให้สามารถระบุผลกระทบต่อโครงการเชิงปริมาณได้ โดยพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินความสำเร็จของโครงการ 3 ประการคือ ค่าใช้จ่าย (cost) เวลา (time) และการปฏิบัติการ (performance)

ชัยสุภวัฏร์ พรหมศรี เสนอแนวทางวิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อที่จะได้สามารถหาแนวทางป้องกันและรับมือได้อย่างเหมาะสม ซึ่งวิธีการในการวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อความมั่นคงปลอดภัยโดยทั่วไปมีอยู่ด้วยกัน 2 วิธีหลักๆ คือ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเชิงปริมาณ(quantitative risk analysis) วิธีนี้ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ 2 ประการได้แก่โอกาสที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้นและแนวโน้มของความสูญเสียที่จะได้รับถ้าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น (ผลกระทบ) โดยทางหน่วยงานอาจกำหนดระดับคะแนนของโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงจากตารางคะแนนสำเร็จรูปที่กำหนดขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ

ⁱ Siri Thongsini, Enterprise Risk Management and Internal Control Eramework. Bangkok, 2003

[Online],accessed 10 December 2550. Available from <http://ozthaialumni.in.th/do>. อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551

ⁱⁱ เจนเนตร มณีนาถ และคณะ, การบริหารความเสี่ยงระดับองค์กรจากหลักการสู่ภาคปฏิบัติ(กรุงเทพมหานคร : บริษัท ชัมซิลเท็ม จำกัด, 2548),5. อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551

ⁱⁱⁱ สุพจน์ โกสิทธิ์จินดา, การประเมินความเสี่ยงของโครงการคอมพิวเตอร์(กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เปอร์เน็ท, 2541), 9. อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551

^{iv} บริษัท แอดวานซ์อินโฟร์เซอร์วิส จำกัด(มหาชน), สำนักตรวจสอบภายในและฝ่ายพัฒนาบุคลากร(กรุงเทพมหานคร : บริษัทแอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด, 2545), 3. อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551

^v ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, การบริหารความเสี่ยง(กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด, 2550), 14. อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551

^{vi} สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, แผนบริหารความเสี่ยง, 2549. อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551

^{vii} กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, “แนวปฏิบัติการตรวจสอบภายในการประเมิน ความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบ” , เอกสารประกอบการเสวนาการบริหารความเสี่ยงของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 3 พฤษภาคม 2550. อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551

^{viii} James S.Trieschmann, Robert E.Hoyt and David W.Sommer, “Risk Management and Insurance. “Newport News 15(January 2005) : 76-84. อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551

^{ix} ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, การบริหารความเสี่ยง(กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด, 2550), 14. อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551

^x เจนเนตร มณีนาถและคณะ, การบริหารความเสี่ยงระดับองค์กรจากหลักการสู่ภาคปฏิบัติ (กรุงเทพฯ : บริษัทไพนอล การพิมพ์ จำกัด, 2548), 23. อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551

^{xi} นฤมล สะอาดโฉม, การบริหารความเสี่ยงองค์กร (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ฐานการพิมพ์จำกัด 2550), 30. อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551

^{xii} สมชาย ไตรรัตนภิรมย์, “การบริหารความเสี่ยง”, เอกสารประกอบการบรรยาย(นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2549), 5. อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551

^{xiii} สวงน ช่างฉัตร,การบริหารความเสี่ยงของโครงการ, คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2547[Online] accessed 9 November 2550. Available <http://www.netcomuk.co.uk>. 13. อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551

- ^{xiv} อรัญ โสทธิพันธ์, การบูรณาการองค์ความรู้ว่าด้วยการบริหารรัฐกิจสมัยใหม่ [Online], accessed 22 November 2550. Available from <http://203.157.19.191/2.ppt> อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551
- ^{xv} เฟื่องฟ้า เทียนประภาสทธิ, การบริหารความเสี่ยง สำนักการตรวจเงินแผ่นดิน. <http://phdb.moph.go.th/newsdoc/files/9/39107477.ppt> อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงใน สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551
- ^{xvi} เจนเนตร มณีนาถและคณะ, การบริหารความเสี่ยงระดับองค์กรจากหลักการสู่ภาคปฏิบัติ(กรุงเทพมหานคร : บริษัทไฟนอน การพิมพ์ จำกัด, 2548), 91. อ้างในดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551
- ^{xvii} บริษัทแอดวานซ์อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด(มหาชน), สำนักตรวจสอบภายในและฝ่ายพัฒนาบุคลากร(กรุงเทพมหานคร : บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด , 2545),9-10. อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551
- ^{xviii} ธร สุนทรายุทธ, การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา(กรุงเทพมหานคร : บริษัทเนติกุลการพิมพ์ จำกัด, 2550), 167-171. อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551
- ^{xix} ประเสริฐ อัครประถมพงศ์, “เอกสารประกอบการเสวนาการบริหารความเสี่ยงของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.” 3 พฤษภาคม 2550. อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร , 2551
- ^{xx} University of North Carolina Wilmington, Internal Audit Office Summary of Higher Education Risk Factors [Online], accessed 22 December 2007. Available from <http://www.uncw.edu/ia/RiskFactors.htm>. อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551
- ^{xxi} Clemson University and Communities in Schools, Risk Factor Domains and Categories [Online], accessed 22 December 2007 from http://www.dropoutprevention.org/resource/major_reports/communities_in_schools/Dropout.อ้างในดวงใจ ช่วยตระกูล, การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551
- ^{xxii} Siri Thongsiri, Enterprise Risk Management and Internal Control Framework. Bangkok, 2003[Online], accessed 10 December 2550, Available from <http://ozthaialumni.in.th/do>. อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, การ บริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2551